

Žirovske novice

ČASOPIS ZA OBČINO ŽIRI • November 2024 • LETNIK 5 • ŠTEVILKA 5

**Dveletni proračun
za lažje načrtovanje**

STRANI 4, 5

**Ponosna na vse
svoje učence**

STRAN 12

**Ob jubileju tudi
zbornik**

STRAN 20

Najprej ureditev struge in parkirišč

Projekt ureditve središča Žirov, s katerim so na oktobrski seji seznanili tudi člane občinskega sveta, bodo izvajali v več fazah. A zaradi negativnega mnenja zavoda za ribištvo se je zataknilo že pri prvi.

MATEJA RANT

Prvi sklop urejanja središča Žirov namreč predvideva sonaravno ureditev območja vodotoka Račeva in izvedbo protipoplavnih ukrepov ter gradnjo novih parkirišč. Na predvidene vodnogospodarske ureditve Račeve pa je po besedah župana Francija Kranjca Zavod za ribištvo Slovenije podal negativno mnenje, kar bi lahko ogrozilo začetek izvajanja projekta, s tem pa tudi pridobitev 1,1 milijona evrov državnih in evropskih sredstev. Zato so se po seji že sestali s predstavniki zavoda, sestanka so se udeležili tudi žirovski ribiči. Za zdaj jim je uspelo razrešiti glavne

Urejanje središča Žirov bo potekalo v več fazah. Foto: Tanja Mlinar

VRTEC NEKOLIKO DRAŽJI

S prvim novembrom so začele veljati nove cene programov predšolske vzgoje v občini Žiri. Cene za prvo starostno obdobje in kombinirani oddelek so višje za 7,7 odstotka, za drugo starostno obdobje pa 7,6 odstotka, so pojasnili na občini. Nova cena programa za prvo starostno obdobje tako znaša 639 evrov, za drugo starostno obdobje 479 evrov in za kombinirani oddelek 529 evrov. Za starše vrtčevskih otrok to pomeni dvig cene za od 3,40 do 35,42 evra mesečno, odvisno od starostnega obdobja otroka in dohodkovnega razreda, v katerega so uvrščeni, so še pojasnili na občini.

Naslednja številka Žirovskih novic bo izšla 13. decembra 2024. Prispevke zanjo lahko pošljete do ponedeljka, 25. novembra 2024, na naslov mateja.rant@g-glas.si.

dileme ter najti tudi kompromisno rešitev med zahtevami zavoda za ribištvo in direkcije za vode.

Idejno zasnovo ureditve središča Žirov so sicer pripravili že lani in od takrat ni bilo bistvenih sprememb, je pojasnil arhitekt Matej Kalan. »Nekoliko smo povečali le nadstrešnico za tržnico, saj smo po novem pod nadstrešnico umestili tudi turistično-informativno točko ter shrambo za mize in sanitarije.« Za sklope del, ki obsegajo sonaravno ureditev območja vodotoka Račeva in protipoplavne ukrepe, ureditev parkirišč in sprehajalne poti ob Račevi ter preureditev in zazelenitev območja ob Zadružnem domu računajo

tudi na sredstva z razpisa ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj. Glede na pogoje razpisa je rok za izdelavo vse projektne dokumentacije do konca junija prihodnje leto. Zato na občini upajo, da se jim bo uspelo dogovoriti z zavodom za ribištvo, saj kot poudarja župan, bodo predvidene vodnogospodarske ureditve Račeve prispevale tudi k večji poplavni varnosti središča Žirov, ki je bilo v zadnjih nekaj letih že večkrat pod vodo.

V sklopu projekta ureditve središča Žirov so predvideli še ureditev Novovaške ceste od križišča z regionalno cesto do objekta Novovaška cesta 7 in prometnih površin okoli Zadružnega doma ter umestitev krožišča in ureditev odseka regionalne ceste z dodatnim uvozom na Trg svobode. Predvidena je še preureditev površin za pešce in kolesarje na delu od priključka za Alpino do mostu čez Račevo oziroma po možnosti do uvoza za Osnovno šolo Žiri, so še pojasnili na občini.

KOLOFON

ŽIROVSKE NOVICE (ISSN 1408-2810) izhajajo kot priloga časopisa Gorenjski glas za občino Žiri. Izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, Kranj, info@g-glas.si, (04) 201 42 10. Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri. Odgovorna urednica: Mateja Rant, mateja.rant@g-glas.si. Uredniški odbor: Jožica Kacin, Barbara Peternel, Nives Markelj, Jana Jenko. Oglasno trženje: Robert Aleksić, robert.aleksic@g-glas.si, telefon: 040 508 891. Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. Priprava za tisk: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj. Tisk: Tisk Žnidarič, d. o. o. Naklada: 1.800 izvodov. Distribucija: Pošta Slovenije. Žirovske novice vsa gospodinjstva v občini Žiri prejema brezplačno. Na naslovnici: Grbinasti poligon za kolesarje na Pustotniku, foto: Tina Dokl

Proračun obogatila evropska sredstva

Na občini so se letos odločili pripraviti predlog proračunov za dve leti, saj jim bo to omogočilo lažje načrtovanje nekaterih večjih projektov, pri katerih računajo tudi na državna in evropska sredstva.

MATEJA RANT

Prav sofinanciranje države in Evropske unije jim je omogočilo tudi pripravo tako visokega proračuna, kot ga v Žireh še niso imeli, je poudaril župan Franci Kranjc. V posameznem letu načrtujejo prihodke v višini 7,5 milijona evrov. Prihodnje leto bodo tako skupni prihodki proračuna za 20 odstotkov višji od prihodkov, ki so jih predvideli z rebalansom letošnjega proračuna, ki so ga tako kot predloga proračunov za prihodnji dve leti obravnavali na zadnji seji občinskega sveta. Investicijski odhodki bodo predvidoma znašali skoraj tri milijone evrov oziroma 39 odstotkov proračuna.

Med večjimi naložbami v prihodnjem letu je župan poudaril ureditev fitnesa na prostem in nadaljnje urejanje celotnega območja Športno-rekreacijskega parka Pustotnik. V prihodnje leto so zamaknili projekt prenove nekdanje šolske kuhinje v prostore vrtca, ki bi se morala začeti med jesenskimi počitnicami, a se je še pred začetkom del izkazalo, da bo treba najprej izdelati požarni red za celotno šolo. V proračunu so zagotovili tudi denar za obnovo komunalne opreme in cest v Dobračevski in Prvomajski ulici ter na odseku Čevljarske ulice in ceste Pod griči. Sredstva so namenili še za komunalno opremljanje območja ob Jezernici.

Prenovo nekdanje šolske kuhinje so zamaknili v prihodnje leto.

Foto: Tina Dokl

Obnove mostu v Račevi in ceste na Hobovše se bodo lotili le v primeru, če bodo imeli zagotovljena sredstva države. V proračun so umestili še projekt postavitve sončnih elektrarn na objektih v lasti Občine Žiri, denar namenjajo tudi za pripravo dokumentacije za ureditev središča Žirov. V proračunu so zagotovili še sredstva za rekonstrukcijo ceste proti Novi vasi.

Postavili bi dve sončni elektrarni

Občina Žiri se je pod okriljem Lokalne energetske agencije Gorenjske prijavila na javni razpis za sofinanciranje izgradnje novih naprav za proizvodnjo električne energije iz sončne energije na javnih stavbah in parkiriščih.

MATEJA RANT

Sončni elektrarni naj bi po besedah direktorja občinske uprave Gregorja Mlinarja postavili na strehi športne dvorane in čistilne naprave. Na razpisu, na katerega so se prijavili skupaj s še 15 partnerji, naj bi za projekt pridobili 150 tisoč evrov nepovratnih sredstev, skupaj je ocenjena vrednost dobrih 280 tisoč evrov. Kot so pojasnili na občini, je projekt usmerjen v izboljšanje energetske učinkovitosti in spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije, hkrati pa zagotavlja prispevek k zdravemu in trajnostno naravnemu okolju. »Poudarek na sončnih elektrarnah izhaja iz potrebe po zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv in izboljšanju energetske bilance v konzorcij združenih občin, kar je postalo še posebno pomembno v luči globalnih podnebnih sprememb.« Postavitev sončnih elektrarn načrtujejo v prihodnjem letu. »Stroški za oba projekta skupaj za omrežnino in električno energijo na leto znašajo okrog 60 tisoč evrov, po izračunih naj bi s postavitvijo sončnih elektrarn prihranili do 30 tisoč evrov,« je še pojasnil Mlinar.

Postavitev sončne elektrarne načrtujejo tudi na strehi športne dvorane. Foto: Tanja Mlinar

Dveletni proračun za lažje načrtovanje

V občini se v prihodnjih dveh letih obeta precej velikih investicij, pri katerih računajo tudi na državna in evropska sredstva. Za lažje načrtovanje teh investicij so se odločili za dveletni proračun, je pojasnil župan Franci Kranjc.

MATEJA RANT

Člane občinskega sveta ste na zadnji seji seznanili s poročilom o poteku projekta ureditve središča Žirov, ob čemer ste poudarili zaplet z Zavodom za ribištvo Slovenije, ki je podal negativno mnenje za projekt. Se vam je že uspelo dogovoriti, glede na to, da bi to lahko ogrozilo pridobitev dobrega milijona evrov državnih in evropskih sredstev?

Na sejo občinskega sveta smo povabili ključne osebe, ki sodelujejo pri projektiranju centra Žirov. Svetnikom je bil predstavljen videz nove ureditve s tržnico in informacijsko točko ter načrtovanim krožiščem. Svetniki so se tako seznanili s celostno podobo prihodnjega centra. Posebej je bilo tudi poudarjeno negativno mnenje zavoda za ribištvo. Za namen rešitve situacije smo se že sestali s predstavniki zavoda, ki so se ga udeležili tudi žirovski ribiči. Upam, da nam je uspelo tudi s pomočjo žirovskih ribičev razrešiti glavne dileme. Uspelo nam je tudi najti kompromisno rešitev med zahtevami zavoda za ribištvo in direkcije za vode. Občina je tukaj v vlogi posrednika in pripravljavca projektne dokumentacije. Po pridobitvi vseh soglasij in dovoljenj pa bomo poskrbeli za izvedbo del. Bistveno za nas je, da bodo Žiri tudi poplavno varne, ribe pa bodo imele svoj prostor v reki Račevi.

Kateri so bili največji pomisleki zavoda za ribištvo?

Težko bi izluščil kaj konkretnega, šlo je bolj za splošno negativno mnenje, v katerem ni bilo jasno poudarjeno, v čem naj bi bila težava oziroma katere projektne rešitve so po njihovem mnenju neustrezne. **Kdaj računate, da bi lahko začeli dela pri urejanju središča in kaj bo najprej prišlo na vrsto?**

Ta čas nadaljujemo načrtovanje, v proračunu za leto 2026 pa smo že namenili tudi nekaj sredstev za izvajanje projekta. Najprej bomo uredili brežine reke Račeve, s čimer bomo preprečili tudi poplavljanje središča Žirov. Ob strugi Račeve bomo zgradili dodatna parkirišča, saj se število parkirnih mest pred Zadržnim domom

Franci Kranjc Foto: Tina Dokl

zaradi ureditve tržnice zmanjšuje. Pri načrtovanju veliko pozornost namenjamo tudi možnosti spremembe križišča v krožišče, saj bi bil na tak način promet v središču mnogo lažji in varnejši. Zato se trudimo pridobiti Direkcijo RS za ceste. **Obpravnavali ste tudi predlog proračunov za prihodnji dve leti. Kako to, da ste se odločili sprejeti dveletni proračun?**

Dveletni proračun nam olajša načrtovanje večjih investicij, ki jih imamo v prihodnjih dveh letih predvidenih zelo veliko. Uspelo nam je namreč zagotoviti, da je večina investicij, ki jih bomo izvajali, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije ali pristojnih ministrstev.

Katere so največje investicije, ki so predvidene v prihodnjem letu?

Za prihodnje leto je predvidenih za več kot 2,5 milijona evrov investicij. Pred časom se je že začela gradnja grbinastega kolesarskega poligona na Pustotniku, za

kar je v proračunu namenjenih 190 tisoč evrov. Med večjimi investicijami bi omenil še obnovo komunalne opreme in cest v Dobračevski in Prvomajski ulici ter na odseku Čevljarske ulice in ceste Pod griči, kjer bomo ob delu ceste uredili tudi pločnike. Za te investicije bomo v prihodnjem letu porabili 1,3 milijona evrov, od tega bo 250 tisoč evrov evropskih sredstev. Sto tisoč evrov smo v proračunu rezervirali še za zaključek del za komunalno opremljanje območja ob Jezerski ulici. V načrtu je tudi obnova odseka ceste in mostu pri Debencu v Račevi ter obnova ceste in vodotoka v Hobovšah. Za omenjeni dve investiciji smo rezervirali 500 tisoč evrov. Izvajali pa ju bomo le v primeru, da bosta sofinancirani s sredstvi za poplavno obnovo, za katera smo vlogo oddali na ministrstvo. Predvidenih je še 280 tisoč evrov za postavitve sončnih elektrarn, od tega bo sofinanciranih 160 tisoč evrov. V

proračunu za prihodnje leto smo namenili še 130 tisoč evrov za dodatno urejanje območja Pustotnika, saj predvidevamo, da bomo dobili še 100 tisoč evrov iz sredstev LAS. Sredstva smo namenili tudi za pomoč gasilskim društvom pri obnovi njihovih domov. Pri gasilskih domovih na Dobračevi in v Račevi namreč poteka gradnja prizidkov, v PGD Žiri pa so obnovili ostrežje. Vsa tri društva so tako imela velike stroške z investicijami, zato smo se jim odločili na ta način pomagati. Skupaj s PGD Brekoviče pa smo zgradili parkirišče za njihovim domom, kar jim omogoča varno parkiranje v času intervencij.

Zakaj se je v prihodnje leto zamaknila obnova nekdanje šolske kuhinje, ki bi se morala začeti že med jesenskimi počitnicami?

Obnovo smo res nameravali začeti med letošnjimi jesenskimi počitnicami, ker je taktat šola prazna. Vključena so namreč tudi rušitvena dela, ki bodo zaradi hrupa moteča za učence. A v zadnjem trenutku se je pokazalo, da šola nima izvedenih ustreznih protipožarnih elaboratov, zato smo morali pristopiti še k celoviti pripravi teh študij in zdaj upamo, glede na to, da gre za precej velik poseg, da bomo lahko začeli delati med zimskimi počitnicami prihodnje leto.

Zakaj pa je bil potreben že drugi rebalans letošnjega proračuna?

Ob pripravi proračuna za letošnje leto še nismo poznali točne dinamike izvajanja investicij; gre zlasti za investicije v sklopu obnove cest v Dobračevski in Prvomajski ulici, za katere smo odločbo o sofinanciranju pridobili šele v septembru. Treba je bilo dodatno zagotoviti še sredstva za sanacijo po poplavih, ki so bile še lani oktobra in novembra. Poleg tega smo v proračun zaradi zagotovljenih sredstev za sofinanciranje umestili kolesarski poligon in zagotovili dodatna sredstva za gradnjo Osnovne šole Jela Janežiča za otroke s posebnimi potrebami.

Ali dela pri gradnji grbinastega kolesarskega poligona v Športno-rekreacijskem parku Pustotnik potekajo po načrtih?

Potekajo po načrtih, če bo vreme še naprej ugodno, bo kolesarski poligon obliko in asfalt dobil že letos, sicer pa prihodnje leto. Z investicijo smo morali pohiteti, ker nam je poleti uspelo pridobiti 100 tisoč evrov nepovratnih sredstev. Pogoj pa je bil, da se porabijo že letos, kar nam bo tudi uspelo.

Veliko pozornosti ste letos namenili asfaltiranju cest na podeželju – kaj vse ste uredili?

Letos smo asfaltirali zelo veliko cest na podeželju: v Koprivniku, Mrzlem Vrhu, Žirovskem Vrhu in Opalah. Skupaj je to skoraj tri kilometre prej makadamskih cest. Občanom smo tako zagotovili precej lažji dostop do svojih domov, občina pa bo imela po novem manj dela in stroškov z vzdrževanjem teh cest. Dela so bila vredna okrog 230 tisoč evrov.

Zakaj ste se odločili za posodobitev odloka o istovetnostnih simbolih in priznanjih Občine Žiri?

Glavni razlog so bile letošnje »lepe skrbi«: za podelitev občinskih priznanj smo namreč dobili kar šest predlogov, nekaj za društva, nekaj za posameznike. Obstoječi odlok pa je omogočal podelitev samo treh priznanj. S posodobitvijo odloka smo ločili prejemnike priznanj med društva in posameznike ter določili, da se lahko podeli največ pet priznanj, od tega v vsaki kategoriji največ tri. Skratka, pripravili smo pravno podlago, da bodo občani, ki so si zaslužili priznanje, to tudi dobili in se ne bo več ponovilo, da bi morali o priznanjih odločiti s preglasovanjem na občinskem svetu, saj se mi to ne zdi primerno. Prav tako smo v odlok dodali podelitev pohval najodličnejšim dijakom, zlatim in diamantnim maturantom ter tistim, ki so bili odlični na mednarodnih tekmovanjih v znanju, športu ali glasbi.

Načrtujete postavitev dveh sončnih elektrarn na javnih objektih. Kakšne prihranke pričakujete pri stroških za električno energijo v občini?

Skupaj z drugimi občinami smo kandidirali na razpisu za pridobitev sofinancer-skih sredstev za postavitev fotovoltaičnih panelov na dveh objektih, in sicer športni dvorani in čistilni napravi, kjer je tudi poraba električne energije največja. Računamo, da se nam bo investicija s prihrankom pri stroških električne energije povrnila v petih do sedmih letih.

Na seji občinskega sveta so bile potrjene tudi smernice, ki predstavljajo podlago za začetek priprave sprememb občinskega prostorskega načrta. Kaj prinašajo?

Člane občinskega sveta smo seznanili s strokovnimi podlagami prostorskega razvoja občine v prihodnosti, in sicer gre za dolgoročno načrtovanje. V dokument smo zato poskušali zajeti širše dogajanje v naši občini v prihodnosti. To torej še ni vsebinska sprememba občinskih prostorskih načrtov, ampak zgolj strateški dolgoročni dokument.

V zvezi s tem ste kmalu po seji prejeli petico občanov z več kot dvesto podpisi, s katero nasprotujejo širjenju industrijske cone čez potok Rakulščica na kmetijska zemljišča.

Razumemo, da so se občani odzvali na ta dokument, a kot sem že omenil, gre zgolj za strateški dolgoročni dokument, ki predvideva razvoj Žirov v prihodnosti, za naše zanamce. Nikakor pa to ni kratkoročni načrt širitve cone, ampak vključuje samo vidik, v kateri smeri bi bila nekoč smiselna širitev stavbnih zemljišč. Dejstvo je namreč, da želimo najprej zapolniti obstoječo industrijsko cono. Če gledamo v prihodnost, je bilo po temeljiti analizi vseh možnih lokacij v naši občini ugotovljeno, da je najbolj ekonomična širitev cone čez potok Rakulščica. Pot do realizacije je še zelo dolga, saj je treba pridobiti številna soglasja državnih organov, med drugim tudi direktorije za vode. Zavedamo se, da je to poseg na sicer ne najboljše kmetijska zemljišča, a obenem se je treba zavedati, da industrijske cone ne moremo postavljati v odročne predel brez komunalne opreme. Industrijska cono bo namreč nekoč treba širiti, saj smo Žirovci izjemno delavni in pridni in tako bi lahko pomagali mladim žirovskim podjetnikom, jim omogočili razvoj v Žireh ter zagotovili delovna mesta za naše otroke. Sem pa navdušen in sprejemam kot pozitivno, da so se občani tako hitro organizirali in zbrali podpise ter tako podali svoje mnenje.

NOVE DELAVNICE IN IZOBRAŽEVANJA

Ljudska univerza Škofja Loka bo v okviru Lokalnega učnega središča Žiri v novembru pripravila nova brezplačna izobraževanja in delavnice. Izobraževanje za nego in oskrbo (starejših) na domu se je že začelo, še vedno pa se je mogoče prijaviti na delavnico, na kateri se bo mogoče naučiti uporabljati orodje Canva za oblikovanje letakov, vabil, voščilnic in drugih tiskovin. Delavnica bo potekala 18. novembra med 16.00 in 19.45. V Osnovni šoli Žiri pa bo 3. decembra potekala še delavnica polstenja, na kateri se bo mogoče naučiti izdelave polstenih izdelkov za prihajajoče praznike. Delavnice sofinancira Občina Žiri.

Upor osnovna človeška vrlina

S prireditvijo, za katero so si izposodili naslov Kajuhove pesmi Moja pesem ni le moja pesem in katere rdeča nit je bil vpis petja partizanskih pesmi v register nesnovne kulturne dediščine, so v Žireh praznovali dan spomina.

MATEJA RANT

Ob dnevu spomina se v Žireh spominjajo 23. oktobra 1943, ko se je iz Žirov umaknila nemška vojska. Že dan po odhodu nemških vojakov so na Ledinici kot prvi na Gorenjskem ustanovili narodnoosvobodilni odbor za občino Žiri in vzpostavili zametke oblikovanja narodne oblasti. Na to je spomnil tudi osrednji govornik na prireditvi ob dnevu spomina Daniel Siter, raziskovalec in doktorand na Univerzi Alma Mater Europaea, in dodal, da so kraj tudi po tem še zaznamovali spopadi različnih enot in letalski napadi. Med drugo svetovno vojno je tako po njegovih besedah umrlo 312 krajanov Žirov, kar je pomenilo deset odstotkov takratnega prebivalstva, med njimi je bilo tudi več talcev. »Želim, da današnji dogodek služi hvaležnemu spominu nanje, obenem pa naj bo poklon vsem aktivistom – borcem, zdravnikom, bolničarjem in medicinskim sestram v narodnoosvobodilni borbi ter tudi drugim, ki so se pogumno uprli tiraniji.«

Prav upor je po njegovih besedah osnovna človeška vrlina in vrednota, ni pa potekal zgolj na fronti, ampak tudi na kulturnem in intelektualnem področju življenja, med drugim s prepevanjem partizanskih pesmi, ki so bodrile borce v času druge svetovne vojne. »Zato zelo pozdravljam, da je to vpisano v register nesnovne kulturne dediščine, saj trdno verjamem, da je to edini pravilni korak k temu, da te pesmi nikoli ne zamrejo,« je dejal Siter, ki je tudi ugotavljal, da smo očitno slabi učenci zgodovine, saj je človeštvo storilo že mnogo podobnih napak s podobnimi posledicami, kot smo jim bili priča med drugo svetovno vojno. Zato je po njegovem mnenju ključno obsojati in nasprotovati ter opominjati na vse, kar spodbuja ideološko razlikovanje in nasilje. »Tako fašisti kot nacisti politično niso bili dovolj močni, da bi se sami zavihteli na oblast, to je bilo mogoče le v koalicijah. Nauk tega je: nacifašizem lahko omejimo, lahko pa mu pomagamo na oblast.«

Ob dnevu spomina na 81. obletnico odhoda nemških sil iz okupiranih Žirov je zbrane nagovorila tudi ministrica za kul-

Osrednji govornik na prireditvi ob dnevu spomina Daniel Siter Foto: Tanja Mlinar

turo Asta Vrečko. »To je bil nekoč praznik Občine Žiri in lepo je, da se tradicija ohranja, da se spominjamo, na čem temeljijo naše korenine.« Danes, je nadaljevala, žal znova živimo v času vojne na evropskih tleh, v času, ko se na svetu ponovno dogaja genocid, ko umirajo otroci, mladi, ženske in nedolžni civilisti. »In zdi se, da se je svet obrnil stran. A mi tukaj in naša država smo se odločili za pogumno pot – pot, ki sledi pogumu naših prednikov. Prav zato menim, da je ta trenutek tisti, ki bo zaznamoval našo človečnost in naš čas. Vsi otroci morajo imeti prihodnost; tako tisti, ki živijo tukaj, kot tisti v Ukrajini in Gazi.« V prostorih Zadrúžnega doma, ki so ga s skupnimi močmi krajanji zgradili ob koncu druge svetovne vojne in kjer je potekala tudi proslava ob dnevu spomina, po njenem lahko vidimo, kako je bila kultura tista, ki je imela nalogo spreminjati svet in z njim družbo. Kulturo je označila za vezivno tkivo, ki nas v najtemnejših časih spodbuja k boljši prihodnosti, daje upanje in osmišlja naše bivanje tudi med največjimi grozotami.

Župan Franci Kranjc pa je na prireditvi poudaril, da smo rojeni za svobodo, zato ne moremo dopustiti, da nam jo vzamejo. »Čeprav so bili domačini v Žireh navajeni življenja ob meji, so ob zasedbi okupatorja občutili strah, ranjena je bila njihova domovinska zavest. Zato so se uprli.« Žiri so bile tako prvi kraj na Gorenjskem, ki je že 23. oktobra 1943 postal svobodno ozemlje. »Zato smo ta dan že ob ustanovitvi občine izbrali za spominski dan.« Druga svetovna vojna je bila po njegovih besedah prva vojna, v kateri so se Slovenci bojevali za svojo zemljo, jezik, obstanek in boljši jutri. »V prvi svetovni vojni so se namreč naši predniki bojevali za tuje gospodarje.« Podobno, čeprav v manjšem obsegu, smo občutili tudi med vojno za Slovenijo leta 1991, v kateri so se prav tako izkazali tudi Žirovci, je poudaril župan. »Zaradi tega danes živimo v svobodni državi, govorimo slovenski jezik in se veselimo številnih uspehov in zmag – vsega, kar nam je uspelo narediti po drugi svetovni vojni in v samostojni občini, ki bo prihodnje leto praznovala trideset let.«

Urejajo kolesarski poligon

V Športno-rekreacijskem centru Pustotnik poteka gradnja otroškega in naprednega grbinastega poligona za kolesarje.

MATEJA RANT

Zgradili bodo dva poligona: manjšega, namenjenega najmlajšim obiskovalcem in začetnikom, in večjega, ki bo namenjen starejšim in izkušenejšim, so razložili na občini in dodali, da se bo poligon raztezal na skupno 1173 kvadratnih metrih površine, od česar bo same asfaltne površine z grbinami 590 kvadratnih metrov, preostalo pa bodo travnate površine. Naložba bo vredna slabih 190 tisoč evrov, od tega jim bo ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport za sofinanciranje namenilo 100 tisoč evrov.

Grbinasti poligon so zasnovali na način, da se v največji meri prilagodi obliki razpoložljive površine. »Poligon poleg zavojev sestavljajo grbine različnih višin, kar omogoča atraktivno izkušnjo tudi za bolj izkušene uporabnike, obenem pa to ne preprečuje uporabe manj izkušenim,« so pojasnili na občini in dodali, da je poligon sestavljen iz zaobljenih grbin in zavojev, ki so med seboj ritmično povezani v krožno celoto. »Razgibanost poligona omogoča pestro in zabavno, a varno kolesarsko vožnjo.« V sklopu gradnje športnih objektov nameravajo zgraditi tudi dostopno pot iz smeri parkirišč ter postaviti urbano opremo, kot so klopi, javna razsvetljava in koši za ločevanje odpadkov, na koncu pa je predvidena še zasaditev dodatnih dreves na tem območju, so napovedali na občini.

Na Pustotniku urejajo kolesarski poligon. Foto: Tina Dokl

Iz ferrarijev spoznavali Gorenjsko

Povorka več kot šestdesetih starodobnih vozil znamke Ferrari, med njimi tudi 812 Competizione A, se je sredi septembra ustavila tudi na kontrolni točki pri cerkvi sv. Martina v Žireh.

MATEJA RANT

Dogodek Ferrari Cavalcade Classiche, ki je namenjen najpomembnejšim zbirateljem starodobnih vozil znamke Ferrari z vsega sveta, je letos potekal tudi po gorenjskih cestah. »Namen dogodka je povabiti ljubitelje ferrarijev z vsega sveta, da za volanom svojih vozil odkrivajo Italijo in svet. Vozniki tako uživajo ob odridanju lepot krajev, skozi katere se peljejo, za nas pa to pomeni predvsem turistično promocijo,« je pojasnil predstavnik organizatorja v Sloveniji.

Dogodek vsako leto organizirajo na izbranih lokacijah in letos jih je pot popeljala tudi skozi Žiri. Letos je bil namreč Ferrari Cavalcade Classiche posvečen Furlaniji - Julijski krajini in Sloveniji. Zato so se z jeklenimi lepotci zapeljali tudi po gorenjskih cestah od Žirov do Kranja in Medvod ter se nato skozi Ljubljano in Polhov Gradec mimo Lučin vrnili do Gorenje vasi ter se nato skozi Cerkljo odpeljali proti Primorski.

Povorka starodobnih ferrarijev se je ustavila tudi v Žireh.

Foto: Tanja Mlinar

Najboljši v tehničnem reševanju

Sredi oktobra je v Postojni potekalo 14. tekmovanje gasilskih enot širšega pomena iz tehničnega reševanja ob prometnih nesrečah, ki se ga je udeležila tudi ekipa gasilcev iz Prostovoljnega gasilskega društva Dobračeva.

MATIC STREL, POVELJNIK PGD DOBRAČEVA

Tekmovanje je organizirala Gasilska zveza Slovenije v sodelovanju z Upravo RS za zaščito in reševanje, Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev ter PGD Postojna. Udeležile so se ga lahko gasilske enote, ki imajo sklenjene pogodbe z Upravo RS za zaščito in reševanje za posredovanje ob prometnih nesrečah. Scenarij tekmovanja je obsegal tri udeležena vozila. Prvo se je prevrnilo na bok, drugo se je zagostilo na oviri, tretje pa je ostalo naslonjeno na vozilo pod njim. Naloga šestčlanske ekipe je bila, da v predpisanem času 15 minut s tehničnim posegom reši obe poškodovani osebi. Nad potekom reševanja je ves čas bdela ekipa izkušenih sodnikov, sestavljena iz inštruktorjev Gasilske

Ekipa PGD Dobračeva: Filip Pivk, Marko Filipič, Matej Tolar, Blaž Stanonik, Jakob Praznik in Luka Petrovčič Foto: arhiv PGD Dobračeva

šole in reševalcev NMP, ki so spremljali izvedbo in ocenjevali posamezne sklope dela. Ekipa PGD Dobračeva je vajo izvedla strokovno in v predpisanem časovnem okviru. V konkurenci 11 ekip je v svoji kategoriji zasedla 1. mesto, v skupnem seštevku pa 4. mesto med 20 prostovoljnimi in poklicnimi gasilskimi enotami iz celotne Slovenije.

Rezultat ekipe je odraz rednega usposabljanja ter visokega nivoja znanja in pripravljenosti članov operativne enote društva za posredovanje ob tovrstnih in drugih nesrečah. Gasilci ogromno svojega prostega časa namenimo usposabljanju za pomoč sočloveku ob različnih nesrečah, s tovrstnimi tekmovanji pa krepimo timski duh, utrjujemo medsebojne prijateljske vezi, si izmenjujemo izkušnje ter ohranjamo zdravo mero medsebojne tekmovalnosti.

Pletene odejice za starostnike

Članici skupine Pupe Slovenije na Facebooku, Nevenka Stegel iz Sežane in Renata Bajc iz Osojnice pri Žireh, sta v začetku oktobra Domu starejših občanov SeneCura Žiri predali 15 odejic in 12 rokavčkov pomagalčkov za njihove stanovalce.

MATEJA RANT

Skupino Pupe Slovenije po besedah Nevenke Stegel sestavlja 12 članic iz vse Slovenije, ki iz kupljene in podarjene volne in bombaža pridno kvačkajo in pletejo odejice za uporabnike invalidskih vozičkov v domovih za starejše ter izdelujejo rokavčke pomagalčke za osebe z demenco. Material za odejice in rokavčke zbirajo tudi v žirovski knjižnici.

»Odeje so namenoma dolge in široke en meter, tako da si lahko gibalno ovirani v invalidskih vozičkih brez težav pokrijejo noge, da jih ne zebe, obenem pa se ne zapletajo v kolesa in vlečejo po tleh,« je razložila Nevenka Stegel in dodala, da so odeje izdelane

Rokavčki pomagalčki za osebe z demenco Foto: Tanja Mlinar

iz pralnih materialov, da se pri pranju ne krčijo. »Za vsako odejo je potrebnih od 30 do 40 ur dela, odvisno od spretnosti izdelovalke, in od 70 do 100 dekagramov volne.« Rokavčki pomagalčki za osebe z demenco pa so skvačkani iz materialov različnih tekstur in vsebujejo številne zanimive vzorce, nanje so pršiti tudi razni gumbi za odpenjanje in zapenjanje, barvne kroglice iz starih ogrlic, pentlje, elastike, kvačkane rožice, obeski ... »Osebe z demenco jih otipavajo in preizkušajo, kar počnejo tudi v okviru delovnih terapij,« je še pojasnila Nevenka Stegel.

Društvo invalidov vabi k vpisu

Pristopno izjavo je mogoče izpolniti v času uradnih ur, to je vsako sredo med 9. in 11. uro v društveni pisarni na Jobstovi cesti 9.

Člani društva ob letalu Dakota DC3 na izletu v Beli Krajini Foto: arhiv društva

JANA JENKO

Društvo invalidov Žiri, ki z različnimi aktivnostmi in kakovostnimi vsebinami bogati življenje svojih članov in širše lokalne skupnosti, medse vabi nove člane. K vpisu v društvo spodbujajo vse invalide z odločbo ZPIZ, osebe po težki bolezni oziroma operacijah ter osebe z gibalnimi težavami, ki imajo potrdilo zdravnika specialista in so občani občine Žiri.

Članstvo v društvu invalidom prinaša tudi nekatere ugodnosti, kot je oprostitev plačila turistične takse, te ni potrebno plačati ne na letovanjih v Slovenji in ne v kraju

zdravljenja, prav tako lahko člani društva ugodno letujejo v kapacitetah Zveze delovnih invalidov Slovenije. Invalidi z najmanj 80-odstotno telesno okvaro in osebe z najmanj 60-odstotno okvaro spodnjih okončin pa so oproščene tudi plačila cestne takse – slednje se na podlagi odločbe ZPIZ uveljavlja s posebno vlogo na upravni enoti.

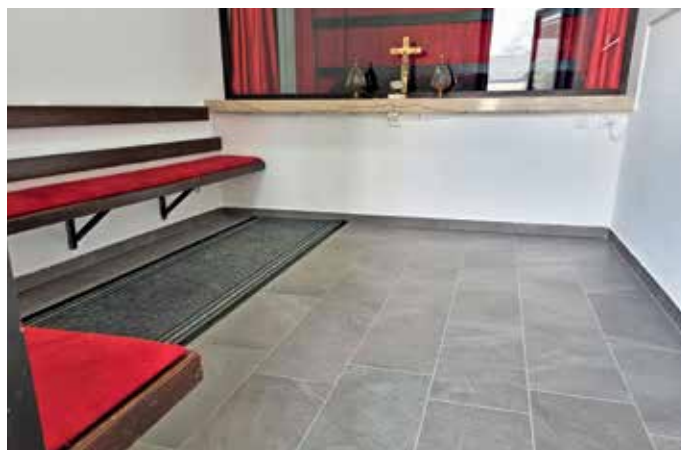
Živahen pa je tudi siceršnji društveni utrip, saj člani celo leto hodijo na vodene izlete in kopalne dneve po vsej Sloveniji, vsako leto pa jim je na voljo tudi enotedensko letovanje na morju. V programu društva, ki jim je na voljo v Žireh, pa so

tudi različna predavanja na temo zdravljenja in drugih praktično uporabnih vsebin, vsakotedenska organizirana telovadba, delavnice ročnih del, različna tekmovanja, npr. v pikadu, balinanju in kegljanju, ter druženja – letos jih po pravkar izpeljanem kopianju z martinovanjem sredi decembra čaka še tradicionalno novoletno srečanje. Člani in podporni člani se lahko v Društvo invalidov Žiri vpišejo vse leto. Članarino bodo za tekoče leto poravnali po pridobitvi izkaznice, za dodatne informacije pa se lahko obrnejo tudi na elektronski naslov invalidi.ziri@gmail.com ali telefon 040 836 463.

Obnovili mrliško vežico

MATEJA RANT

Mrliška vežica na pokopališču na Dobračevi je bila potrebna prenove, zato je občina v septembru izvedla obnovo tlaka v mrliški vežici, obenem so poskrbeli za talno gretje. Zamenjali so tudi vhodna vrata. V prihodnjem letu načrtujejo še obnovo predprostora vključno z menjavo tlaka, so napovedali na občini.

V mrliški vežici so obnovili tlak in namestili talno gretje. Foto: Mateja Rant

Z arheologom na Žirk

Po Žirku po stopinjah iz železne dobe in rimskih časov so naslovili dogodek, ki so ga v Žireh pripravili v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine.

BARBARA PETERNEL

Prvo oktobrsko soboto se je sprehod do Žirka začel pred muzejem v Žireh, kjer je vse prisotne pozdravil predsednik Muzejskega društva Alojzij Demšar. V nadaljevanju je predal besedo arheologu, žirovskega rojaku Mihi Mlinarju, ki se ukvarja s problematiko železnodobnih kultur jugovzhodnega alpskega prostora. V obsežnem predavanju je orisal širšo zgodovino poznega rimskega cesarstva, s katerim je povezan tudi Žirk, tako z rimskim zidom kot rimsko potjo.

Na Žirku so ljubiteljski raziskovalci našli več bronastih in železnih zaponk in fibul, ki so jih arheologi uvrstili v železno dobo in v rimsko obdobje. Ogledati si je bilo mogoče ulito bronasto zaponko v podobi goloba, ki jo hrani Muzejsko društvo Žiri. Pot do Žirka je hitro minila in na vrhu je sledila razlaga o arheoloških najdbah v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Žiri so na meji, že

Arheologi sklepajo, da je bilo na Žirku višinsko naselje, ki je bilo s prekinitvami poseljeno od konca starejše železne dobe do konca rimskega obdobja.

Arheolog Miha Mlinar je na Žirku predstavil številne zanimivosti, povezane z arheološkim najdiščem. Foto: Jure Ferlan

od nekdanj, to pričajo tudi odkrite bronaste zaponke, ki nakazujejo predvsem na povezavo z zahodnim, posoškim prostorom. Kar tri odkrite zaponke so železnodobne, od teh dve bronasti in ena železna. Dve zaponki sta rimski in nakazujeta na uporabo najdišča tudi v rimski dobi, prva v zgodnjem cesarskem obdobju, druga v poznem rimskem času. Žal so bili vsi obravnavani arheološki predmeti pridobljeni nestrokovno, z uporabo detektorja za kovino in brez prisotnosti arheologa. Povedano

je bilo, da se v zemlji gotovo skrivajo tudi ostaline obrambnih struktur, ki jih je moč slutiti z uporabo modernih tehnologij. Iz lidarskega posnetka in najdb arheologi sklepajo, da je bilo na Žirku višinsko naselje, ki je bilo s prekinitvami poseljeno od konca starejše železne dobe do konca rimskega obdobja.

Strokovnjak arheolog je obljubil, da bo svoje bogato znanje, ki vključuje tudi vedenje o naših koncih, razkril na enem izmed Lenčkovih večerov.

STRELCI DO ZLATA NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

Sredi oktobra je v Trbovljah potekalo 27. državno prvenstvo Zveze slovenskih častnikov v streljanju s pištolo velikega kalibra. Tekme so se udeležili tudi Janez Žakelj iz Žirov ter brata Aleksander in Branko Štremfel iz Idrije, ki skupaj tekmujejo že vrsto let, sicer pa so vsi člani Strelskega društva SOIT Medvode. Prvenstva se je letos udeležilo 115 tekmovalcev ter 34 ekip. Med posamezniki je Janez Žakelj s 192 krogi od 200 možnih osvojil zlato medaljo, Branko Štremfel je bil 6. s 186 krogi, Aleksander Štremfel pa si je s 180 krogi pristreljal 19. mesto. Ekipni rezultat Janeza Žaklja in bratov Štremfel, kjer je seštevek vseh treh strelcev znašal 558 krogov, pa jih je postavil na sam vrh, saj so osvojili zlato medaljo. Velja omeniti še to, da gre za najstarejše udeležence tekmoovanja, ki v enaki postavi tekmujejo že nekaj desetletij.

Janez Žakelj iz Žirov ter Aleksander in Branko Štremfel iz Idrije so ekipno osvojili zlato medaljo. Foto: Branka Štremfel

Tudi to je Amerika

Kulturno društvo Anton Jobst je sredi oktobra pripravilo pogovorni večer z dr. Bogomilom Ferfilo. Govorili smo o ameriških predsedniških volitvah in razmerah po svetu.

ANDREJ PRAZNIK

ZDA so najmočnejša in najvplivnejša država, zato posledice njenih odločitev in dejanj odmevajo po vsem svetu. Občutimo jih tudi v naši dolinici, ki je bila nekoč morda res na koncu sveta, zdaj pa ni več. Razmere v ZDA in tamkajšnji politiki odlično pozna dr. Bogomil Ferfila – univerzitetni profesor, politolog, publicist, stalni analitik slovenskih medijev in svetovni popotnik. Je edini Slovenec, ki je prepotoval približno 150 držav in napisal 150 knjig. Pet si jih lahko izposodimo tudi v žirovski knjižnici, precej več pa jih je na voljo v matični knjižnici v Škofji Loki.

Ko smo se z dr. Ferfilo spomladi dogovarjali za obisk v Žireh, je kazalo, da se bosta na letošnjih ameriških predsedniških volitvah pomerila demokrat Joe Biden in republikanec Donald Trump. Julija pa je Biden odstopil od kandidature, čeprav je še malo prej zatrjeval, da se ne bo umaknil. Ferfila je pojasnil, da je Biden tako dolgo vztrajal tudi iz bojazni, da ne bi prišle na plan nečednosti njegovega sina. Že prvo soočenje s Trumpom pa je pokazalo, da Biden, ki v javnosti pogosto deluje zmedeno, ni več sposoben voditi države. Takrat je vodstvo demokratske stranke pritiskalo nanj in tako ga je zamenjala Kamala Harris, v minulih letih precej neopazna podpredsednica ZDA in še prej javna tožilka iz Kalifornije. Med predstavljanjem političnih stališč Harrisove in Trumpa smo se nekoliko dlje pomudili pri migracijah ter rivalstvu med ZDA in Kitajsko. Slednja je imela v minulih 15 letih silovito gospodarsko rast in je na nekaterih

Bogomil Ferfila se je tudi v Žireh predstavil kot zelo zanimiv sogovornik.

Foto: Foto Viktor

Donalda Trumpa v letih od 2017 do 2021 so po ameriških mestih razbijali in noreli pripadniki gibanj Antifa in BLM (Življenja temnopoltih štejejo). Ko se je Trump poslovil od oblasti, so se njihovi protesti čudežno končali. Med letošnjo predvolilno kampanjo pa je zelo odmeval atentat na Donalda Trumpa. Med govorom v mestu Butler v zvezni državi Pensilvanija ga je krogla zadela v desno uho. Kot nam je povedal Bogomil Ferfila, je varnostna služba na prizorišču napada zagrešila vrsto

Zaradi spopadov na Bližnjem vzhodu smo na odlično obiskanem pogovornem večeru precej pozornosti posvetili tudi razmeram na tem nemirnem delu sveta ter odnosom med ZDA in Izraelom. »Čeprav je Izrael v veliki meri odvisen od ameriške pomoči, ni nikoli povsem upognil svojega hrbtna pod Ameriko. Vedno je ohranil veliko mero samostojnosti,« je povedal Ferfila. V nadaljevanju nam je predstavil način razmišljanja v Izraelu in Iranu, ki sta bila pred islamsko revolucijo zaveznika, zdaj pa sta smrtna sovražnika, poskuse zблиževanje med Izraelom in nekaterimi arabskimi državami ter nasprotja med šiiti in suniti. Spregovoril je tudi o Hamasu in Hezbollahu, ki ju financira Iran in ki zagovarjata uničenje Izraela, namesto da bi si prizadevala za mirno sožitje s sosedom, ki ga z vojaškimi sredstvi ne moreta premagati. Bogomil Ferfila se je tudi v Žireh izkazal kot zelo zanimiv sogovornik in velik poznavalec dogajanja po svetu. Čeprav je pogovor z njim trajal skoraj uro in tričetrt, bi ga mnogi z veseljem poslušali še dlje.

V Sloveniji pogosto tarnamo, da živimo v razklani družbi, a od daleč se zdi, da v ZDA ni nič bolje.

področjih že ujela ali celo prehitela ZDA. Amerika seveda brani položaj vladajoče svetovne velesile, ki ga je zasedla po prvi svetovni vojni, ko je Veliki Britaniji pošla sapa.

V Sloveniji pogosto tarnamo, da živimo v razklani družbi, a od daleč se zdi, da v ZDA ni nič bolje. Med predsednikovanjem

neverjetnih spodrsrljajev, ki bi lahko imeli usodne posledice. Šlo je za las oziroma za centimetre. Ameriška zgodovina pozna vrsto atentatov na politične voditelje. Med opravljanjem predsedniške službe so nasilne smrti umrli Abraham Lincoln, James Garfield, William McKinley in John Fitzgerald Kennedy.

Ponosna na vse svoje učence

Po tridesetih letih poučevanja klekljanja v Čipkarski šoli Žiri je Branka Grošelj to poslanstvo s prvim septembrom predala svoji naslednici Ani Ahlin Janša.

MATEJA RANT

Branka Grošelj se je v Čipkarski šoli Žiri zaposlila leta 1996, pred tem pa je kot medicinska sestra delala v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana in Domu Janeza Levca v Ljubljani. Sprva se je namreč uprla želji mame Marice Albreht, da bi šla po njenih stopinjah in po njeni upokojitvi prevzela poučevanje klekljanja v Žireh, kar pripisuje mladostniškemu uporništvu. »Ko sem dobila otroke, pa sem ugotovila, da je imela mama vendarle prav, in to me je spodbudilo, da sem se vrnila h klekljanju,« priznava Branka Grošelj.

Delo v klekljarski šoli se je precej razlikovalo od dela v zdravstvu, je poudarila. »Učence moraš znati voditi, motivirati – biti moraš 'multipraktik'.« Ob tem se je trudila, da je za vsakega učenca izbrala pravi vzorec. »Pri vsakem sem poskušala ugotoviti, kaj ima rad, in temu prilagoditi izbiro vzorca zanj.« V vsaki generaciji so bili po njenih besedah tudi »biseri«, ki so navdse željni znanja in se želijo naučiti vseh klekljarskih mojstrov. »Z njimi smo se udeleževali tekmovanj in natečajev doma in v tujini. Ampak to so trije, štirje otroci na generacijo. So pa seveda tudi taki, ki hodijo zgolj zaradi družbe, zraven pa še kaj naredijo. Sem morala kar dobro preučiti vsakega otroka, da sem mu približala klekljanje.« V vseh letih poučevanja klekljanja se je marsikaj spremenilo, ugotavlja. V začetku so imeli samo bele in bež sukance, zdaj uporabljajo sukance najrazličnejših barv. Včasih tudi ni bilo toliko možnosti za sodelovanje na natečajih in tekmovanjih. »Prav tako na začetku mojega poučevanja še ni bilo mednarodne barvne skale, ki se je uveljavila šele kasneje.« Močno se je v vseh teh letih

Branka Grošelj s svojimi učenci Foto: Ana Ahlin Janša

spremenila tudi uporabnost čipke. Včasih je bila čipka všita samo v prtičke, do danes pa se je njena uporabnost precej razširila in iz nje izdelujejo celo nakit. »Razlika je tudi v tem, da smo včasih vzorce risali vse na roko, danes pa je uveljavljeno tudi računalniško risanje vzorcev. Že leta 2002 sem kupila računalniški program in na mamino prigovarjanje začela učence učiti risanja vzorcev na računalniku.« Njeno mamino so nastali vzorci tako navdušili, je pojasnila, da so članice društva Cvetke klekljale po teh vzorcih. »Tako je nastalo medgeneracijsko sodelovanje in številne čudovite unikatne čipke.« Spremenili so se tudi vzorci. »Prej so prevladovali bolj klasični vzorci, zdaj pa je več živali, rastlin, črk, števil, znamenj horoskopa in abstraktnih vzorcev.« In še eno spremembo je omenila: v preteklosti so bili učenci veliko bolj pripravljeni za delo ter

so ustvarjali precej večje in natančnejše izdelke. »Danes je učencev, ki bi ustvarjali take izdelke, precej manj, kar se odraža tudi na razstavah.«

Najbolj ji bo ostalo v spominu praznovanje 100- in 110-letnice čipkarske šole. Ob stoletnici so vpeljali tudi klekljarsko tekmovanje v izdelavi kitice, ki je bilo na pobudo učiteljice športa Adeline Poljanšek sprva zamišljeno zgolj za popestritev praznovanja stoletnice, a se je kot zabavno klekljarsko tekmovanje za otroke ohranilo do danes. Branka Grošelj je ob tem ponosna, da jim je v čipkarski šoli vsa leta uspelo ohraniti približno enako število otrok, okrog 130. »Vesela sem, da sem našo kulturno dediščino ohranjala vse do upokojitve.« A čeprav se je vedno veselila upokojitve, priznava, da zdaj, ko je v šoli prevzela varstvo vozačev in spet srečuje svoje učence, ugotavlja, da jih res pogrša. »Šele zdaj sem se zavedela, kako smo uživali pri klekljanju in da sem imela sama 'fletna' dekleta: sposobna, vestna, natančna in delavna, zato smo se imeli res dobro in sem zelo hvaležna vsem staršem, ker so jih vpisali v klekljarsko šolo.«

V preteklosti so bili učenci veliko bolj pripravljeni za delo ter so ustvarjali precej večje in natančnejše izdelke. Danes je učencev, ki bi ustvarjali take izdelke, precej manj, kar se odraža tudi na razstavah.

Dvajset let pohodov ob rapalski meji

Na dan, ko smo Slovenci praznovali dan vrnitve Primorske k matični domovini, to je 15. septembra, je Turistično društvo Žiri pripravilo tradicionalni pohod ob nekdanji rapalski meji.

JOŽICA KACIN

Leta 2004 sta pobudo zanj dala Majda in Milan Strel z Breznice in takrat so se udeleženci prvič podali na pot iz Žirov na Mrzli vrh z zaključkom na Breznici. Letos tako mineva dvajset let od prvega pohoda, ki ga je organizator vsa ta leta skušal popestriti z različnimi smermi in kulturnim programom. Pri tem so odlično sodelovali s člani Turističnega društva Sovodenj.

Letos so se, kot že večkrat doslej, pohodniki ustavili pred kočjo na Mrzli k, ki jo je Planinsko društvo Žiri pred slabim desetletjem postavilo na mestu nekdanje graničarske barake, v bližini glavnega mejnika 38. Zbranim je spregovoril Rok Klemenčič, ki že ves čas sodeluje pri pripravi tega dogodka. Mineva 110 let od začetka prve svetovne vojne, v kateri je bil, kot je dejal govornik, »zakuhan tajni londonski sporazum, ko so Italiji obljubili del slovenskega ozemlja, če napade centralne sile«. Spomnil je tudi na knjigo Ob stari meji avtorja Tomaža Pavšiča (1931–2019), ki je pred 25 leti izšla pri založbi Bogataj v Idriji. »Z njo je avtor dokončno odstrl dokaj zamačano preteklost nekdanje krivične meje, ki je globoko zarezala v življenjskega naroda, in za vedno ohranil spomin na ta čas ter iztrgal iz pozabe nič kaj prijazno zgodovino tukajšnjih ljudi, hkrati pa obudil zanimanje za rapalsko mejo. Društva in posamezniki so odtlej pisali o njej, prip-

ravljali razstave, simpozije in pogovorne večere,« je povedal Rok Klemenčič.

Govornik je poudaril, da so se organizatorji vedno trudili, da je bil pohod čim bolj zanimiv. »Še posebno slovesno je bilo ob 70. obletnici vrnitve Primorske k matični domovini.« Prireditev je bila pri koči na Mrzli k, slavnostni govornik je bil dr. Uroš Lipušček. Kot zanimivost Klemenčič navede, da je bilo letos kar nekaj polemik okrog poimenovanja tega praznika in razmišlja. »Tudi Breznica in Osojnica sta bili po letu 1947 vrnjeni Žirem. Ne vem, zakaj bi mo-

»Nekdaj nas je ločevala, naj nas danes združi, naj bo kraj srečanja,« je slogan, ki že vrsto let vabi na pohod.

rali biti priključeni. Strinjam se z zapisom Zgodovinskega društva Rapalska meja, objavljenim na spletu, da bi z imenom dan ponovne združitve prenehala politična in družbena godlja, ki je lahko v korist zgolj in le zahodnim sosedom.« Naj nas zato nagovori verz Simona Gregorčiča (1844–1906): »Naj je Soča nas zibala, dravski ali savski tok, vendar le v Slovenji stala zibka vseh je nje otrok!«

»Nekdaj nas je ločevala, naj nas danes združi, naj bo kraj srečanja,« je slogan, ki je vrsto let vabil na pohod. »Naš na-

men ni, da bi kazali, do kod se je italijanska moč krivično stegnila, kaj vse si je 'podredila' ter da bi ponovno vzbujali zanimanje in apetite naših zahodnih sosedov, ampak iz spoštovanja in spomina na ljudi, ki so tu živeli, kljubovali raznarodovalni politiki potujčevanja, ostali zvesti slovenstvu in dediščini svojih prednikov,« je pojasnil Klemenčič. Čeprav je žal ostalo onkraj novopostavljene meje še veliko Slovencev, je to praznik, vreden spominjanja.

»Vse to je del naše preteklosti, naša dediščina. Če jo poznamo, toliko bolj razumemo tudi sedanost,« je dejal Klemenčič in posebej omenil Rudolfa Maistra, pesnika in znamenitega borca za severno mejo. Njegova zasluga je, da je Maribor z Dravsko dolino del naše domovine. Letos je 150. obletnica njegovega rojstva in 90. obletnica smrti, zato je vlada RS v njegovo čast razglasila 2024 za Maistrovo leto. Spomin nanj ohranjajo tudi v Domoljubnem društvu General Rudolf Maister Žiri in ponosni smo, da so bili tudi naši rojaki med njegovimi hrabrimi borci. »Vsi ti dogodki in ljudje nas bodrijo za boljši jutri, plemenitejša dejanja in sožitje med nami,« je poudaril Rok Klemenčič ter nadaljeval: »Tudi zato se je pametno vedno znova vračati in povzpeti semkaj na Mrzli vrh ali na katero drugo vzpetino, kjer človek v turobnih dneh svojega počutja zbistri misli in duha ter naužije razgledov. In potem bo pogled v dolino in naprej jasnejši in vedrejši.«

Na pohodu ne gre brez kontrabanta. Na fotografiji Milena Padovac in Damjana Jesenko Capuder. Foto: Vlasta Pečelin

Turistično društvo Žiri je tudi letos pripravilo tradicionalni pohod ob nekdanji rapalski meji. Foto: arhiv TD Žiri

Svojevrsten zbiratelj starih predmetov

V galeriji DPD Svoboda Žiri se je oktobra z razstavo risb starih predmetov, orodij in pripomočkov za delo predstavil Martin Eniko.

MATEJA RANT

Martin Eniko je doslej ustvaril že več kot sedemsto risb starih predmetov, orodij in pripomočkov za delo, od tega jih je bilo na razstavi predstavljenih več kot dvesto. Njegove risbe pomenijo dragocen prispevek k ohranjanju kulturne dediščine, saj tako ohranja »žive« predmete, ki se danes le še redko uporabljajo oziroma so jih mnogi že zavrgli. Riše jih v zahtevnem slogu pointilizma, pri katerem celotno risbo gradi s pomočjo pikic. Kot je pojasnil, se je namreč v svoji poklicni karieri ukvarjal z grafičnim tiskom, to pa je po upokojitvi prenesel tudi v svoje risbe.

S svojim ustvarjanjem je tako svojevrsten zbiralec starih predmetov – predmetov namreč ne postavi na police, ampak jih nariše in vrne lastnikom. »V predmetih so ujeti znanje časa in leta, tudi stoletja iskanja in preizkušanja ter izboljševanja. Industrijski način je z nižjo ceno in široko dostopnostjo odrinil stare postopke in pripomočke, ni pa vedno prekosal kakovosti in trajnosti izdelkov, narejenih po starem,« je ob odprtju razstave poudaril predsednik Muzejskega društva Žiri Alojz Demšar. Po njegovem mnenju

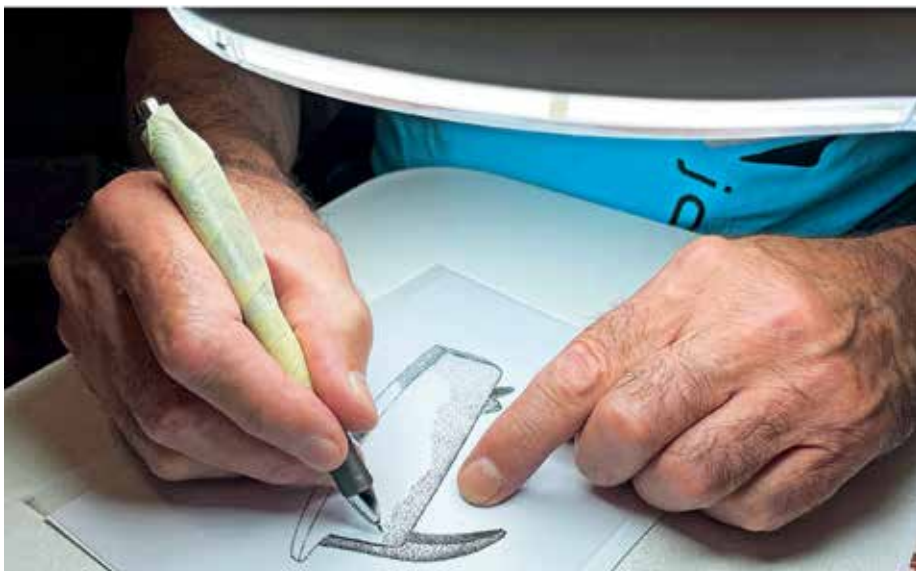
Martin Eniko pri delu Foto: Tanja Mlinar

bi zato risbe predmetov skupaj z opisi, če bi jih izdali v knjižni obliki, predstavljale tehten doprinos k poznavanju življenja naših prednikov in njihove ustvarjalnosti. Martin Eniko, ki se je z risanjem začel ukvarjati po upokojitvi pred petnajstimi leti, je priznal, da je sprva nameraval stare predmete zbirati, ampak je hitro ugotovil, da to ne vodi nikamor, saj je za to treba imeti prostor in jih tudi ustrezno vzdrževati. Slike pa je preprosto shraniti v albumu, se posmeje.

Pri delu je po njegovih besedah potrebna izredna osredotočenost. Riše ob močni

luči pod povečevalno lupo, zato priznava, da več kot nekaj ur na dan ne zmore. Vstaja ob 5. uri in nato riše do 8. ure, če je slabo vreme, se po predahu včasih še za kakšno uro vrne nazaj k sliki. V tem slogu poleg starih predmetov in pripomočkov ustvarja tudi druge motive, predvsem portrete. V izdelavo posameznega portreta, ki so zahtevnejši kot risbe predmetov, vложи od 30 do 50 ur dela. »Treb pa je vedeti, da teh risb ni mogoče popravljati; če se kaj zalomi, lahko risbo samo vržem v koš in začnem znova,« je še pojasnil. Slike nastanejo iz posameznih črnih pikic, ki jih

Pri delu je po njegovih besedah potrebna izredna osredotočenost. Riše ob močni luči pod povečevalno lupo, zato priznava, da več kot nekaj ur na dan ne zmore.

Risba nastaja iz posameznih črnih pikic, ki jih na papir nanaša s pomočjo posebnega gela. Foto: Tanja Mlinar

na papir nanaša s pomočjo posebnega gela, ki je gostejši kot običajni tuš, je razložil. Za svetleše tone so črne pike redkeje posejane, za temnejše tone pa gosteje. Ob odprtju razstave je še poudaril, da na spletu najdemo na tone računalniško generiranih grafik iz črnih pik, za katere uporabljajo skovanko črno-beli pointilizem. »Vendar so zelo, zelo redki, ki na ta način likovno ustvarjajo.«

December v družbi žirovskega orkestra

Člani Pihalnega orkestra Alpina Žiri v vsakoletni novembrski izdaji Žirovskih novic radi pogledamo na leto, ki je za nami, in vas opozorimo na svoje decembrske podvige.

MATEJA MLINAR

Tako je tudi letos, le da bomo tokrat naprej pogledali v prihodnost. Povabiti vas namreč želimo na dva dogodka, ki jih ta čas zelo intenzivno načrtujemo. Najprej smo se odločili, da bi radi poskrbeli za malce bolj poseben vstop v december in ob vsakoletnem prižigu lučk v središču Žirov pripravili tudi nekaj programa. S podporo Občine Žiri, ki je bila takoj pripravljena pomagati pri uresničitvi te ideje, bomo v nedeljo, 1. decembra, med 17. in 20. uro poskrbeli, da bo uvod v zadnji letošnji mesec zares bolj prazničen. Kar nas še posebno veseli, je to, da programa ne bomo pripravljali sami, ampak bomo združili moči z vzgojiteljicami in otroki Vrtca pri OŠ Žiri in Vrtca pri sv. Ani. Na ritme naših koračnic bodo ponovno korakale mlade mažoretke, svoje plesne koreografije pa bodo predstavile tudi osnovnošolske hiphoperke in ne več šolarke mlade dame. Glasbeno bomo začinili tudi sam prižig lučk, nato pa oder predali ansamblu Traverza, ki bo obiskovalce zabaval tudi po zaključku uradnega dela. Skupaj s kmečkimi ženami bomo poskrbeli, da boste lahko kaj prigriznili in popili ter morda poskrbeli še za kakšno dodatno presenečenje. Vabljeni, da se nam pridružite na parkirišču v središču Žirov – v primeru zares slabega vremena pa bomo v avli in pred avlo dvorane DPD Svoboda.

Na dogodku ob prižigu lučk bomo imeli na voljo tudi že vstopnice za naš tradicionalni božično-novoletni koncert, na katerega

Pihalni orkester Alpina Žiri Foto: Daniel Podobnik

jega glasbenega delovanja, se nam bodo namreč pridružili člani zasedbe Prizma. Mogoče ime skupine mlajšim generacijam ne zveni prav znano, ampak verjamemo, da bodo tudi te takoj prepoznale njihove znamenite pesmi, kot so Portorož 1906, Si še jezna name in druge. Priredbe za pihalni orkester so krasno napisane in mi uživamo ob igranju že na vajah, ko se nam bodo izkušeni glasbeni mojstri pridružili na odru, pa si predstavljamo, da bo marsikoga zamikalo, da zapoje zraven. Mi se tisoč- in veččlanskega zbora ne bomo branili, tako da vas že zdaj povabimo, da spremljate naša družbena omrežja, kjer

nad tem, koliko Žirovcev nas za prvi maj na ulicah pričaka že navsezgodaj zjutraj. Še bolj pa nad tem, da pri marsikateri hiši dobimo tudi kakšno dobroto. Definitivno poseben je bil tudi naš letni koncert, kjer smo se povezali z žirovskim Moto klubom Sairach in na njihovem vedno dobro obiskanem motozboru poskrbeli za uvod v sobotni glasbeni program. Hvaležni smo organizatorjem, da so bili pripravljene na tako sodelovanje, mi pa smo videli, da imamo tudi med ljubitelji motorjev nekaj privržencev. Lotili smo se tudi organizacije delavnice tonske tehnike, ki jo je vodil Sašo Džaič, naš odlični in zvesti tonski mojster. Veselilo nas je, da se je našemu vabilu odzvalo tudi nekaj glasbenikov, ki niso naši člani, saj smo v takem izobraževanju videli prispevek tudi za druge interesente v našem okolju. Kako dobro so udeleženci poslušali Saševa predavanja, pa bomo lahko preverjali na prihajajočih koncertih katere izmed lokalnih glasbenih zasedb.

In naj za konec omenimo še precej svež septembrski spomin, ko smo dobili priložnost, da prvič zaigramo tudi na Blegošu. Kaj je bil povod za to, naj za zdaj ostane še skrivnost, smo pa na vrhu doživeli krasen sončni zahod in ga pospremili s kakšno domačo koračnico.

Na dogodku ob prižigu lučk bomo imeli na voljo tudi že vstopnice za naš tradicionalni božično-novoletni koncert, na katerega vas vabimo v soboto, 21. decembra.

vas vabimo v soboto, 21. decembra. Lani smo ga drzno poskusili predstaviti iz kina v precej večjo športno dvorano, in ker ste nam jo poslušalci pomagali dobro napolniti, nas je to opogumilo in motiviralo, da se podobnega podviga lotimo tudi letos. Ponovno bomo v Športni dvorani Žiri in v dobri družbi, ki bo tokrat bolj moško obarvana. V letu, ko praznujejo 50-letnico svo-

bomo sproti objavljali, kdaj damo vstopnice v prodajo.

In naj za konec na hitro pogledamo še, kaj se nam je do tega trenutka letos najbolj vtisnilo v spomin. Na primer to, da smo za pusta in budnico dobili družbo mladih mažoretk, ki so se lani zavzeto lotile treningov, zdaj pa že korakajo z nami. Smo videli, da so bila tudi dekleta navdušena

Kimavec, vinotok v šolskih klopeh

Novo šolsko leto je že v polnem teku. Naj prinese veliko izzivov, ustvarjalnosti in veselja.

BARBARA PETERNEL

Prvošolci so že začutili, da je delo v šoli resno in odgovorno. S prvim obiskom v šolski knjižnici so prejeli tudi slikanico Protideževna juha Majde Koren, z željo, da branje postane zanimiva pustolovščina.

Učenci petih razredov so preživeli pet uspešnih dni v plavalni šoli na Debelem rtiču. Namenjena je bila predvsem učenju in izpopolnjevanju plavanja. Vsak dan se je začel z jutranjo rekreacijo, ki so ji sledile dopoldanske dejavnosti, kot so ogled

Učenci petih razredov so preživeli pet uspešnih dni v plavalni šoli na Debelem rtiču ob učenju in izpopolnjevanju plavanja.

Plavalna šola na Debelem rtiču Foto: Jasmina Zalar

znamenitosti, spoznavanje tamkajšnjih značilnih rastlin, izlet z ladjico v Koper in še marsikaj. V morju in bazenu pa so osvajali delfinčke. Naravoslovni tabor na Pohorju je bil organiziran za učence osmih razredov. Na začetku so med sprehodom spoznali znamenitosti Maribora v starem mestnem jedru in kasneje izvedli nekaj pohodov po Pohorju, vmes pa spoznali raznolikost gozda. Dogajanje na

taboru so popestrili lovec, splavar, biologinja ... Prosti čas so izkoristili za igranje košarke, nogometa ali za druženje pred hotelom. Tretješolci so imeli organiziran tečaj plavanja, ki so ga izvedli v Atlanti-su, kjer so usvajali plavalne veščine in se tudi zabavali v vodni dogodivščini. Za vse razrede so bili izvedeni športni dnevi, ki so bili namenjeni jesenskim pohodom ali dejavnostim na igriščih.

Številni dnevi dejavnosti tako kulturnih, naravoslovnih kot tehničnih vsebin so bili izpeljani po načrtu ter prilagojeni vremenskim razmeram. Potekajo že tudi številna šolska tekmovanja na različnih področjih, npr. razni natečaji, ki se jih učenci žirovske osnovne šole pridno udeležujejo.

Mlade prostovoljke na obisku pri Žirovskih vrticah Foto: arhiv šole

Številni dnevi dejavnosti tako kulturnih, naravoslovnih kot tehničnih vsebin so bili izpeljani po načrtu ter prilagojeni vremenskim razmeram. Potekajo že tudi številna šolska tekmovanja na različnih področjih, npr. razni natečaji, ki se jih učenci žirovske osnovne šole pridno udeležujejo. Žir-žav – popoldanska sprostitev za učence je bila izpeljana v 19 različnih delavnicah in prav vsak učenec, ki se je udeležil dogodka, je našel kaj zase. Tudi mlade prostovoljke so aktivne, saj se srečujejo s starejšimi v različnih skupinah in jim popestrijo dneve s pogovori, branjem in pripovedovanjem.

Živahna jesen v vrtcu

V Vrtcu pri Osnovni šoli Žiri so se tudi letos septembra pridružili tekaški akciji Začni mlad, tekmuje pošteno!, v oktobru pa zaznamovali Teden otroka, obiskali gasilce, usvajali znanje o varni udeležbi v prometu in spoznavali jesen v vsej njeni barvitosti.

JANA JENKO

Otroci in vzgojiteljice v Vrtcu pri Osnovni šoli Žiri so se ob dnevu slovenskega športa letos ponovno pridružili tekaški akciji Atletske zveze Slovenije z naslovom Začni mlad, tekmuje pošteno. Z najmlajšimi je tudi letos tekla Žana Rojnik, nekdanja maratonka, olimpijka in košarkarska reprezentantka, pravi koordinatorka teka Urška Trček. »Atletska zveza Slovenije vsako leto v okviru dneva športa organizira množični tek otrok in naš vrtec se že nekaj let tega teka udeležuje. Tudi letos je kljub nekoliko deževnemu vremenu na stadionu pri Osnovni šoli teklo blizu 200 otrok, medse pa smo povabili še Žirovko Žano Rojnik, ki je poskrbela, da smo se ogreli, in odtekla več krogov z našimi vrtčevskimi otroki.« Mali tekači pa so za sodelovanje na teku prejeli tudi posebno priznanje.

Mesec oktober pa je bil tokrat v znamenju tedna otroka, požarne varnosti in jeseni. Najmlajši v jasličnih oddelkih so si v tednu otroka ogledali glasbeno predstavo Razbita buča, ki so jim jo pripravile vzgojiteljice, se odpravili na Ledinico, kjer so

Najmlajši so v družbi policistov spoznavali varne poti. Foto: arhiv vrtca

v naravi prebirali pravljice, konec oktobra pa kar cel teden spoznavali jesenske plodove, z njimi ustvarjali in se sladkali s kostanjem. Otroci v kombiniranem oddelku so se odpravili v Krajevno knjižnico Žiri, kjer so z Nevo Šink uživali na uri pravljic, uspešno opravili jesenski pohod

v okviru projekta Mali sonček ter obiskali gasilce PGD Žiri, ki so jim predstavili gasilski dom, opremo ter delo in poslanstvo gasilcev.

Najbolj živahno pa je bilo tokrat pri Pohajalčkih, Hihitalčkih in Skakalčkih, ki si bodo letošnjo jesen zapomnili po delu na vrtu in domačih dobrotah, saj so z vzgojiteljicami na vrtčevskem vrtičku najprej pobrali pridelke in ga pripravili na zimo, nato pa so se odpravili še na obisk Zeljane Lojz na Fužinah, kjer so preživeli poučno dopoldne, izvedeli, kako se kisa zelje, in ga z veseljem tudi pokusili. S predstavniki Centra za arhitekturo so v okviru delavnice Igrive arhitekture spoznavali lepoto lesa in njegovo uporabo, ob obisku PGD Dobračeva so se z gasilci pogovarjali o požarni varnosti in njihovem delu, s policisti PP Škofja Loka pa so se odpravili še na poučen sprehod po Žireh, na katerem so spoznali varne poti in cestnoprometna pravila. Z navdušenjem so prisluhnili uri pravljic v žirovski knjižnici in predstavitvi glasbil, ki so jim jo pripravili v Glasbeni šoli Škofja Loka, se v okviru filmske vzgoje odpravili na ogled risanege filma Zverinice iz gozda Hokipoki in se za piko na i odpeljali še v Ljubljano na ogled baletne predstave Mali princ.

V oktobru, mesecu požarne varnosti, so obiskali gasilce PGD Dobračeva. Foto: arhiv vrtca

Delovno poletje in barvita jesen

Poleti so v Vrtcu pri sveti Ani Žiri preuredili zunanje igrišče, v jesen pa zakorakali s triintridesetimi otroki, ki so z veseljem spoznavali delo reševalcev, s člani ZŠAM nabirali znanje o varni udeležbi v prometu, raziskovali naravo in spoznavali skrivnosti rožnega venca.

JANA JENKO

Letošnje poletje je bilo v Vrtcu pri sveti Ani Žiri v znamenju preureditve vrtčevskega igrišča, ki je po izkopu žive meje, gradnji podpornega zidu, nasutju zemlje in montaži sodobne ograje, primerne za vrtčevsko igrišče, dobilo novo podobo in pripravljeno za varno igro pričakalo otroke v novem vrtčevskem letu. Z novim vrtčevskim letom je v Vrtec pri sveti Ani Žiri vstopilo 33 otrok, 21 v starejši in 12 v mlajši skupini, ki v družbi vrstnikov in vzgojiteljic uživajo v vrtčevskih dogodivščinah.

Poučni september so začeli z obiskom Izidorja Cankarja, reševalca iz NMP Škofja Loka, ki jim je predstavil svoje delo, službeno opremo in opremo reševalnega vozila, nadaljevali pa z učenjem o varni udeležbi v prometu ter se v družbi članov Združenja šoferjev in avtomehanikov (ZŠAM) Žiri odpravili na poučen sprehod do žirovske osnovne šole, na katerem so spoznavali cestnoprometne predpise in različne prometne pasti. Z veseljem so se odzvali tudi povabilu na predstavitev Glasbene šole Škofja Loka ter na glasbenem druženju spoznali violončelo, violo, flavto, kitaro, klavir, tolkala in druge instrumente, izvedeli, kako so ti sestavljeni, in poslušali, kako zvenijo. Na koncu predstavitve pa so uporabili tudi instru-

Na poučnem sprehodu Varno v prometu z ZŠAM Žiri

Foto: arhiv vrtca

Gorenjski glas v vsak dom na Gorenjskem

14 dni brezplačnega časopisa

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Podatke za dostavo pošljite na narocnine@g-glas.si ali pokličite 051/682 217. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in predstavili pogoje za naročnino.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik. Prav tako ne morejo sodelovati tisti, ki so obdobje brezplačne naročnine v zadnjem letu že izkoristili.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

ment, ki ga imajo vedno s seboj – svoj glas, in ob spremljavi glasbil zapeli pesmi Kuža Pazi in Kostanjček zaspanček. V vrtcu pa so z veseljem prisluhnili tudi zgodbam in pesmim, ki so jim jih v okviru bralne značke Radi beremo predstavili starejši otroci in uživali ob ogledu gledališke predstave Čudežni zdravilni kamenček, ki jim je bila zelo všeč.

Mesec oktober, ki je mesec rožnega venca, so v Vrtcu pri sveti Ani posvetili tudi spoznavanju veselega dela rožnega venca in skupnemu druženju v duhovnem koticu.

Sicer pa jeseni, ko v vrtcu zadiši po jabolkih, hruškah in kostanju ter se zaslišijo pesmi o barvah jeseni, ježkih in medvedih, z veseljem opazujejo tudi lepote narave, ki se barva v najlepše barve in pripravljajo na jesenski počitek. Tudi letos so otroci skupaj z vzgojiteljicami urejali gredice in pripravili vrtičke na zimo. Starejši otroci pa so bili oktobra večkrat v gozdu, kjer so se igrali, nabirali jesenske liste in plodove ter pri tem spoznavali razlike med listi glede na barvo in obliko ter se učili povezave med listi, plodovi in pravimi drevesi.

Mesec oktober, ki je mesec rožnega venca, so v Vrtcu pri sveti Ani posvetili tudi spoznavanju veselega dela rožnega venca in skupnemu druženju v duhovnem koticu, kjer so zaposleni in otroci večkrat molili rožni venec, peli duhovne pesmi in spoznavali čudeže, ki so se v preteklosti dogajali zaradi pogoste molitve rožnega venca. Mesec oktober so zaključili s krajšimi počitnicami, zdaj pa že uživajo v novih dogodivščinah.

Dokončali sanacijo strehe

»Požarni objekt naravnost, odvzem vode iz bazena, dve B-cevi do trojaka, po dve C-cevi, prva in druga v napad!« To je bilo na igrišču za gasilskim domov v Žireh v začetku letošnje jeseni slišati praktično vsako popoldne, ko so se tekmovalne enote pripravljale na tekmovanje GZ Škofja Loka in kasneje še na regijsko tekmovanje. Dobre uvrstitve tekmovalnih enot v našem društvu so že stalnica, tako je bilo tudi letos.

NEŽKA STREL, PGD ŽIRI

Čeprav deluje, kot da se v jesenskem času bolj kot ne vse vrsti okoli tekmovanj, pa še zdaleč ni tako. V društvu smo ves čas aktivni, tudi na drugih področjih. Veliko časa posvetimo predvsem mladini, pionirjem, mladincem in pripravnikom. Zavedamo se, da v morju krožkov in obšolskih dejavnosti marsikdo težko najde čas še za dejavnosti gasilske mladine, a si v svoje vrste vendarle želimo privabiti čim več mladih – ti so naš podmladek, naša prihodnost. Trudimo se, da mlajšim na zabaven in zanimiv način predamo znanje, ki ga imamo. Učimo in prikazujemo jim delo in aktivnosti gasilcev, priučiti jim želimo disciplino, pripadnost društvu in zavedanje, da je nesebična pomoč drug drugemu izjemno pomembna. Mladina in njihovi mentorji se družijo celo leto, aktivnosti pa se spreminjajo letnim časom primerno. Pripravljamo se na gasilske kvize, orientacijo, tekmovanja, enkrat letno pripravimo izlet mladine, čez poletje imajo otroci možnost letovanja v Savudriji, v jesenskih dneh pa organiziramo tabor mladine.

Ker želimo, da društvo in njegova primarna dejavnost, zaščita in reševanje pri požarih in nesrečah, delujeta kot dobro utečen stroj, veliko dela, časa, usklajevanja, izobraževanja in volje posvetimo tudi temu. Da v operativni enoti, ki trenutno

Aktivnosti z mladino Foto: arhiv PGD Žiri

šteje 29 operativnih gasilcev, vse deluje tako, kot mora, skrbi naš poveljnik s pomočjo podpoveljnika in njegovega namestnika. Ob tedenskih operativnih vajah se uri in izpopolnjuje že pridobljeno znanje, saj je pomembno, da v primeru intervencije vsak operativni gasilec točno ve, kaj je njegova naloga in kako se odzvati v določeni situaciji. Posebno pozornost posvečamo tudi prenašanju tega znanja mlajše gasilce. Člani društva aktivno skrbimo tudi za urejen dom in njegovo okolico. Letos smo skupaj s pomočjo donatorjev dokončali sanacijo strehe. Donatorjem in vsem, ki ste na kakršen koli način pomagali pri menjavi strehe, se še enkrat iskre-

no zahvaljujemo za pomoč. Poleg tekočih nadgrajevanj znanja operativnih članov na tečajih in izobraževanjih redno posodabljam tudi našo opremo. Kot radi rečemo Žirovci: »Kar se nuca, se tud znuca.« Sredstva so delno krita iz proračunskih sredstev, preostanek stroškov za nakup opreme pa krijemo sami. V prihodnjih letih nas čaka večja investicija, in sicer nakup novega gasilskega vozila. Ta investicija za nas predstavlja kar velik finančni zalogaj, zato bomo veseli vsake donacije. Hvaležni smo vsem dosedanjim donatorjem, veseli pa bomo tudi vseh novih, ki boste s svojimi prispevki podprli naše delovanje in nam tako pomagali, da bomo za dobro drugih lahko delali tudi v prihodnje.

Poleg vseh že naštetih dejavnosti letno pripravimo še nekaj prireditev, s katerimi zbiramo dodatna sredstva za delovanje društva. Ob koncu šolskega leta že tradicionalno skrbimo za organizacijo Žirovske noči z bogatim srečelovom, ob koncu počitnic pa za zabavo poskrbimo s prireditvijo Žirfest, s katero se poslovimo od poletja in pozdravimo novo šolsko leto in jesen, ki je pred vrati. Za slovo od koledarskega leta tudi letos pripravljamo prednovoletno rajanje s potopisnim predavanjem in živo glasbo, lepo vabljeni, da se nam pridružite 27. in 28. decembra v središču Žirov.

Prenova strehe gasilskega doma Foto: arhiv PGD Žiri

Tekmovalci in trenerji SSK Norica Žiri Foto: Foto Viktor

Ob jubileju tudi zbornik

V Smučarskem skakalnem klubu Norica Žiri se pripravljamo na praznovanje jubileja in nadaljujemo aktivnosti v okviru vzdrževanja Nordijskega centra Poclain.

LEON ŠIKOVEC

Tako smo drugi konec tedna v oktobru izpeljali tradicionalno veliko jesensko delovno akcijo, ki pomeni še zadnjo večjo akcijo pred zimo. Pridružilo se nam je veliko prostovoljcev, staršev in športnikov. Med drugim smo izvajali tudi sanacijska dela po lanskih poplavah, ki smo jih zaključili z namestitvijo varnostne ograje v izteku 66- in 40-metrške skakalnice.

Letošnje leto je za klub posebno leto. Praznujemo namreč 50-letnico delovanja kluba in 74 let od prvih skokov v Žireh. Omenjeno bomo še posebej zaznamovali, saj bomo v ta namen pripravili slovesnost, ki bo predstavila zgodovino delovanja našega kluba. Veseli smo, da se je vabilu že odzvalo večje število pomembnih gostov, med katerimi naj še posebej omenimo predsednika odbora in zbora za skoke in nordijsko kombinacijo Boruta Meha ter vodjo skakalne stroke pri Smučarski zvezi Slovenije in priznanega komentatorja prenosov smučarskih skokov Jelka Grosa. Prireditev bomo imeli

v soboto, 16. novembra, v Dvorani DPD Svoboda na naslovu Trg svobode 6 v Žireh. Začela se bo ob 17. uri. Vabljeni tudi bralci Žirovskih novic. Ob tej priložnosti bomo izdali tudi zbornik, ki ga je sestavila uredniška ekipa v sestavi Jožica Kacin, Andraž Kopač, Jože Stanonik in Leon Šikovec. Prvi trije so se še posebno potrudili in zbrali veliko prispevkov, ki

mladinkami do 18 let prišla do laskavega naziva državne prvakinja. Jerica je zmagala v težki konkurenci alpskega pokala v nemškem Hinterzartnu. S temi rezultati in še nekaj tekmami, ki bodo potekale v repu poletne sezone, se poslavljamo od skokov na plastiki in se že veselimo tekm, ki bodo potekale na belih površinah. Poletna sezona se tako počasi zaključuje

Prireditev ob petdesetletnici delovanja kluba bomo imeli v soboto, 16. novembra, v Dvorani DPD Svoboda na naslovu Trg svobode 6 v Žireh. Začela se bo ob 17. uri.

bodo zaznamovali 50-letnico delovanja kluba. V zborniku je zbranih kar nekaj zgodovinskih dejstev o razvoju smučarskih skokov na Žirovskem.

Rezultatsko smo poletno sezono zaključili z zavirljivimi rezultati. Med najuspešnejšimi je treba še posebej omeniti Izadora Kopač in Jerico Jesenko. Izadora je v sklopu mednarodnih iger OPA, ki so potekale v nemškem Oberwiesenthalu, na ekipni tekmi v kategoriji do 18 let priskakala do zlate medalje. Prav tako je med

in z optimizmom zremo v nebo, da nam bo namenilo nekaj hladnejših temperatur in snega.

V Nordijskem centru Poclain se tako že pripravljamo na zimski del sezone. Nekaj aktivnosti za zimo smo izvedli v sklopu jesenske delovne akcije, nekaj dela pa nas še čaka. Tako bo naletno strmino kmalu zapolnil sistem z namenom zaledenitve smučine, na doskočišče pa bomo namestili mreže, ki bodo nosile in obdržale sneg v strmini.

Zaznamovali dan slovenskega športa

Dan slovenskega športa so letos praznovali tudi v Žireh, in sicer s celodnevним druženjem na Pustotniku, prijateljskimi turnirji ter predstavitvijo različnih društev in športne ponudbe.

JANA JENKO

Z dogodkom so, kot pravi organizator Agran Biljali, želeli k športu spodbuditi vse generacije Žirovcev, še posebno pa najmlajše. »Žirovci smo znani kot ljubitelji športa, tako rekreativnega kot tudi profesionalnega. O priljubljenosti športa pričajo tudi dosežki naših športnikov, ki so se s športom tako ali drugače srečali že v otroških letih in dosegajo uspehe doma in po svetu. S tem dogodkom želimo to žirovsko tradicijo obdržati ali še okrepiti za naše najmlajše, jih še dodatno spodbuditi in motivirati.«

Na dogodku je sodelovalo 13 društev in posameznikov, ki so predstavljali različne športne aktivnosti in delovanje društev ter spodbujali zdrav življenjski slog. Obiskovalci so se lahko preizkusili v igranju namiznega tenisa, spoznali strelski šport in rokovanje z orožjem, preverili ponudbo različnih vodenih vadb, z najmlajšimi uživali ob smučarskih skokih na mini Planici, se družili z igralkami ameriškega nogometa ekipe Tigers Domžale, si izposodili električna kolesa in z Marcelom Gladkom prevozili del Žirovskega kolesarskega kroga, na poligonu PGD Žiri usvajali gasilske veščine ter na stojnici Arcus Medici opravili nekatere meritve in s strokovnjaki spregovorili o zdravem življenjskem slogu. V okviru tokratnega dneva športa pa so potekali tudi štirje turnirji. Na prijateljskem so se v kategoriji U10–U13 prvič pomerili nogometaši NK Eksist Žiri in NK Ledine, v kategoriji U16 pa sta se na prijateljski tekmi pomerili ekipi KK TOP Žiri in KK

Dan slovenskega športa na Pustotniku je bil dobro obiskan.

Foto: Jana Jenko

Gorenja vas. Precej bolj napeto in tekmovalno pa je bilo vzdušje na zelo močnem turnirju v odbojki na mivki, kjer so si zmago prigrabili odbojkarji iz Ljubljane, in na turnirju v taroku, na katerem je zmagal Pavle Kavčič.

Da je prvi dan športa v Žireh postavil dobre temelje za nadaljevanje, potrjujejo tudi pohvala župana Francija Kranjca in pobuda, da se prihodnje leto pri organizaciji dogodka povežejo še s Turističnim društvom Žiri, s katerim na tem področju že delajo prve skupne načrte.

Tek v spomin na Marka Čara

Zadnjo nedeljo v septembru je Planinsko društvo Žiri organiziralo že 24. Markov tek. Društvo tek prireja v spomin na priznanega žirovskega alpinista Marka Čara.

ZVONE KOPAČ

Tek je tokrat že osmič potekal v smeri Mrzlega vrha. Odrasli tekači so z Ledinice do cilja pred Kočo na Mrzli'ku morali preteči 4200 metrov in premagati 435 metrov višinske razlike. Progo je letos najhitreje pretekel Gregor Hvala, ki je v cilj pritekel s časom 25:30. Le 12 sekund za njim je v cilj pritekel Žirovec Benjamin Mlakar. Na tretje mesto se je v moški konkurenci s časom 26:18 uvrstil domačin Žiga Eniko.

Pri ženskah je bila s časom 32:55 najhitrejša Jana Papič, ki je bila od drugouvrščene Sare Vidmar hitrejša za dobri dve minu-

Progo je letos najhitreje pretekel Gregor Hvala, le 12 sekund za njim je v cilj pritekel Žirovec Benjamin Mlakar.

Foto: Nataša Kopač

ti. Tretja je v cilj med ženskami s časom 40:55 pritekla Polona Jezeršek. Otroškega teka se je letos udeležilo 28 otrok. Otroci so bili razdeljeni v štiri kategorije in so glede na starost odtekli 250 ali 650 metrov. Prav vsi udeleženci otroškega teka so prejeli spominske medalje. Tudi letos se je tekmovalcem pridružilo skoraj petdeset pohodnikov, ki so tekače spodbujali pri teku in še dodatno pripomogli k prijetnemu vzdušju na prireditvi. Skupaj se je prireditve udeležilo 99 tekačev in pohodnikov.

Slike in skulpture Natana Eskuja

V sredini oktobra smo si imeli v Kržišnikovem vrtu priložnost ogledati razstavo slik in skulptur Natana Eskuja z naslovom Karamba.

BARBARA PETERNEL

*Grozdje je dozorelo,
diši po barvi.
Sanjam o formah.
(Natan Esku)*

Natan Esku je bil rojen leta 1973 v Ljubljani, kjer je obiskoval Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo. Diplomiral je iz vizualnih komunikacij na ALU v Ljubljani. Opravil je specializacijo iz ilustracije na akademiji v Budimpešti. Natan Esku je vsestranski ustvarjalec, čigar dela, pa najsi gre za grafike, slike, ilustracije ali miniaturne objekte, ki jih spreminja z uporabo recikliranih materialov, nosijo izjemno prepoznaven ter izviren avtorski pečat. Na lanskem 9. Bienalu neodvisnih je prvi prejel priznanje Tomaža Kržišnika za življenjsko predanost iskrenemu in samosvojemu vizualnemu izrazu. Ogled njegovih del v Kržišnikovem vrtu je potekal v sproščenem pogovoru in pozorno smo prisluhnili razlagi avtorja o nastanku del, motivih ter idejah, ki so botrovali temu, da so umetnine ugledale luč sveta. In ne nazadnje je z nami delil vtise in spomine na Tomaža Kržišnika in delavnico v Grožnjanu.

Natan Esku Foto: Mitja Peternel

Podoba barve

Kako preprosto je opazovati svet okrog sebe s pomočjo oči in svetlobe, ni pa tako preprosto ustvariti umetniških slik – podob, ki v opazovalcu vzbudijo občudovanje.

BARBARA PETERNEL

Na kulturnem dogodku – odprtju razstave del akademskega slikarja Staneta Kosmača – je za uvod v prijetno vzdušje poskrbela Sara Čadež, učenka Glasbene šole Škofja Loka, ki je na violončelo zaigrala dve skladbi. Po kratki predstavitvi likovnega umetnika Staneta Kosmača je avtor razstave sam interpretiral postavljene podobe barve in pojasnil nastanek slik.

Razstavljene slike izhajajo iz resničnih motivov, izvirajo iz opazovanja in nenehnega občudovanja narave. Umetnik je povedal, da so edina vez v podobah raznoliki barvni odtenki in tonske vrednosti, ki izgrajujejo vsako sliko, naše oči pa povežejo naslikano podobo z naravo samo. Uporabljena je tehnika nanašanja barv na platna v krožnih in zabrisanih potezah ter v zelo tankih slojih, ki so praviloma nazorno naneseni drug čez drugega, in s tem je pridobljen vtis barvnih prisevanj, ki naj bi bila čim bližje čistim

energetskim lastnostim svetlobe in s tem tudi barve. Kompozicijski red, ki zajema razporejanje oblik, barvno in tonsko gradacijo, dominantno, zgoščenost in razpršenost, smeri oblik ..., lahko imenujemo kar ogrodje slike in je običajnemu gledalcu skrit ali vsaj prikrit, vendar nujno prisoten za celovito izraznost in sporočilnost vsake podobe. Razstavljene slike imajo svojo lastno likovno govorico in naj bi se gledalca med drugim dotaknile tudi čustveno. Številni obiskovalci so pritrdili povedanemu in bili nad razstavljenimi deli navdušeni.

Stane Kosmač Foto: Tanja Mlinar

Obletnica rojstva Antona Jobsta

Letos mineva 130 let, kar se je 12. septembra 1894 na Kopičevi domačiji na Brdu pri Šmohorju v Ziljski dolini rodil Anton Jobst, dolgoletni žirovski organist, zborovodja in skladatelj.

TONE ČADEŽ

Glasbe se je učil pri očetu Nikolaju, nato pri stricu Francu Grafenauerju v Beljaku, ta pa ga je zaradi njegove izredne nadarjenosti leta 1910 napotil v Orglarsko šolo v Ljubljano. Jobst je šolo končal z odliko in se potem pod mentorstvom skladatelja Premrla še naprej izpopolnjeval v glasbi: orglah, klavirju in v teoriji glasbe. Nekaj časa je Premrla v ljubljanski stolnici tudi nadomeščal.

Oktober leta 1912 je nastopil službo organista v Žireh, kjer je, tudi zaradi mogočnih orgel, ki so jih postavili v novi župnijski cerkvi leta 1914, ostal vse življenje. O svojem delu na glasbenem področju je večkrat poročal v reviji Cerkveni glasbenik. Med prvo svetovno vojno je bil vpoklican k vojakom, po vrnitvi pa je spet prevzel službo organista. Anton Jobst je v Žireh vodil tako rekoč vse pevske zборе, različne instrumentalne sestave in bil glasbeni učitelj mladim rodovom. Dne 12. junija 1922 se je v ljubljanski stolnici poročil z žirovsko pošto uradnico Marijo Kathern. V zakonu se jima je rodilo pet otrok. Na sveti večer leta 1945 je bil, zaradi še vedno neznanih vzrokov, za več kot leto dni izgnan iz domovine v Celovec, kjer je na tamkajšnjem konservatoriju učil orgle, klavir, harmonijo ... Leta 1947 se je vrnil v Žiri

Antona Jobsta so Žirovci sprejeli za svojega, v Žireh je živel nekaj manj kot 69 let, od leta 1934 v svoji družinski hiši.

in poleg trdega in vztrajnega dela na koroški župnijske cerkve nadaljeval tudi široko zastavljeno posvetno in prosvetno delo. Antona Jobsta so Žirovci sprejeli za svojega, v Žireh je živel nekaj manj kot 69 let, od leta 1934 v svoji družinski hiši. Vsa leta je ustvarjal. Njegov glasbeni opus obsega 641 tiskanih in rokopisnih del; od tega 438 posvetnih in 203 sakralnih – zadnjih je manj, čeprav se je uveljavil kot pomemben cerkveni glasbenik. Njegova sakralna

Portret Antona Jobsta in spominska plošča Foto: Foto Viktor

dela spremljajo cerkveno leto od adventa do velike noči. Veliko je komponiral za potrebe bogoslužja, zlasti po koncilu, ki je uvedel bogoslužje v domačem jeziku. Po drugi svetovni vojni je na posvetnem področju pisal za mladinske zборе, na cerkvenem pa zborovska in orgelska dela. Njegove skladbe so objavljale vse glavne slovenske glasbene revije (Cerkveni glasbenik, Pevec ...). Društvo slovenskih skladateljev je v letih 1963–1970 izdalo štiri zajetne zbirke njegovih orgelskih skladb. Ob upokojitvi mu je takratna Republiška komisija za socialno zavarovanje umetnikov priznala, da »zavzema vidno mesto med našimi skladatelji poljudnega značaja. Njegova dela se odlikujejo s svežino in so oblikovana z velikim okusom.« S tem dejanjem je skladatelj Jobst dobil umetniško in moralno zadoščenje. Leta 1974 ga je papež Pavel VI. odlikoval z redom viteza sv. Gregorja Velikega. Umril je v Žireh 11. julija 1981 in je pokopan na pokopališču na Dobračevi.

Prav na 130. obletnico Jobstovega rojstva, v četrtek, 12. septembra 2024, je bila v župnijski cerkvi sv. Martina v Žireh slovesna sveta maša, pri kateri smo se zahvalili za vse, kar je Anton Jobst naredil dobrega za župnijo in kraj. Poleg domačih dveh so somaševali duhovniki, ki so delovali v Žireh in so Jobsta še osebno poznali: g. Šilar, g. Tominc in g. Podbevšek. Iz Koroške so prišli tudi Jobstovi rojaki in sorodniki ter duhovnik g. Janko Krištof. Med mašo je CMePZ Anton Jobst, ki ga je na orglah spremljala Tina Martinčič, prepeval izključno skladateljeve pesmi. V pridigi je g. Janez Šilar obudil spomin na Jobstovo zadnje igranje pri maši na veliko noč 1981, na njegovo mogočno zadnjo improvizacijo, in poudaril, da smo Žirovci lahko upravičeno ponosni, da smo v Žireh imeli Jobsta, ki je tukaj razvil svoj glasbeni izraz in je s svojim delom zaznamoval svoj čas, in naj ga vedno ohranjamo v spominu. Vsled obletnice je bila na hiši na Polju, kjer je Anton Jobst živel, nameščena tudi spominska plošča.

Dan neformalnih oskrbovalcev

Letošnji evropski dan družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev, ki ga zaznamujemo 6. oktobra, je potekal pod geslom Neformalni oskrbovalci so partnerji v oskrbi – za pravično ureditev položaja družinskih oskrbovalcev.

**JOŽE RAMOVŠ IN ANA RAMOVŠ,
INŠTITUT ANTONA TRSTENJAKA**

Usmerja nas v uspešnejše reševanje enega najbolj perečih izzivov današnje Evrope – razviti humano, finančno in kadrovsko zdržno dolgotrajno oskrbo ob današnjem staranju prebivalstva. To je mogoče samo s partnerstvom med vsemi deležniki dolgotrajne oskrbe: državo in njenim uzakonjenim sistemom, zdravstveno, socialno in drugimi strokami ter samimi družinskimi in drugimi neformalnimi oskrbovalci.

Dejstva so jasna. Vsak deseti Evropejec nekaj ur tedensko ali celo dnevno skrbi za svojega bolnega, starostno onemoglega ali invalidnega svojca, soseda ali prijatelja. Še vsaj toliko žena, mož, snah, zetov, hčera, sinov, vnukov, sester, bratov, staršev in drugih družinskih članov, sosedov in prijateljev je pri tem udeleženih bolj od daleč. V Sloveniji neposredno oskrbuje nad dvesto tisoč ljudi, v Evropi več kot 44 milijonov. Družinski in drugi neformalni oskrbovalci s svojim delom zagotavljamo kar 80 odstotkov oskrbe. Pomembno je upoštevati dejstvo, da vloga neformalnega oskrbovalca bližnjih prej ali slej čaka vsakega. Nanjo se je pametno pripraviti, da jo opravimo kakovostno za onemoglega bližnjega in za svoj lastni razvoj; ta priprava pa je naloga tako vsakega posameznika kakor zdravstvene in drugih strok ter države, ki je odgovorna za sistem oskrbe v družbi.

Brez nas, družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev, ne gre, to naše delo pa je velikokrat zelo naporno. Partnersko sodelovanje uspeva, če se poznamo in spoštujemo; če so neformalni oskrbovalci v državi in družbi enakovredni del sistema dolgotrajne oskrbe, da dobijo od stroke znanje, od države pa razbremenilno pomoč.

Partnerstvo se začne z medsebojnim poznanjem in spoštovanjem

Česar se ne zavedamo ali ne poznamo, tega ne moremo spoštovati. Do preloma v 21. stoletje se države s svojimi sistemi niso zavedale, da neformalni oskrbovalci opravljajo večino najbolj bistvenega humanega dela v družbi; zdravstvena, socialna in druge stroke tega dela niso ne raziskovale ne podpirale. Posledica tega je, da je delo neformalnih oskrbovalcev v družbi še vedno ni prepoznano ne cenjeno; posledično pa prav tako ne delo poklicnih oskrbovalcev. Tudi sami družinski in drugi neformalni oskrbovalci se tega svojega dela skoraj niso zavedali, zato se zanj niso usposabljali kakor se za vse druge dejavnosti.

Danes se ozaveščeno spoznavanje neformalne oskrbe dogaja na treh ravneh:

1. Družinski in drugi neformalni oskrbovalci sami se čedalje bolj zavedajo, da opravljajo pomembno življenjsko delo; da za to delo potrebujejo znanje; da imajo v današnji socialni državi pravico do javne razbremenilne pomoči; da jim veliko pomaga, če se v kraju in v državi med seboj povezujejo.

2. Zdravstvena, socialna, ekonomska in druge stroke zadnja leta pospešeno raziskujejo neformalno oskrbo, razvijajo znanje, me-

tode in pripomočke za domačo družinsko oskrbo in strokovno pomoč pri tem.

3. Državne politike po evropskih državah uvidevajo pomen družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev tako, da jih vključujejo v svoje zakone o integrirani dolgotrajni oskrbi. V sodobnih sistemih dolgotrajne oskrbe postajajo polnopravni partnerji.

Za partnerstvo v sodobni oskrbi onemoglih ljudi so vse tri ravni enako pomembne. Začne se pri tem, da se prepoznamo, ko smo v vlogi družinskega oskrbovalca; da to prepoznamo pri ljudeh okoli sebe – pri prijateljih, znancih, sodelavcih, zaposlenih, pri ljudeh, s katerimi pridemo v stik pri svojem delu. Ko poznamo svojo vlogo oskrbovalca, jo cenimo in spoštujemo pri sebi in drugih. Tedaj iščemo informacije, znanje in pomoč, da bomo oskrbovali lažje in bolje. Tedaj pri tem podpremo druge, ki to delajo. Tedaj se organiziramo in v državi in družbi s ponosom zahtevamo svoje partnersko mesto. Tedaj se stroke odzivajo in nam nudijo znanje ter razvijajo metode za lažje in boljše oskrbovanje. In končno tudi politika uzakoni pravice družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev do finančne, izobraževalne in druge razbremenilne pomoči.

Partnerstvo z neformalnimi oskrbovalci rešuje današnjo dolgotrajno oskrbo

Pomanjkanje oskrbovalnega kadra v ustanovah in pri oskrbi na domu je med najbolj perečimi izzivi. Po Evropi so tu in tam dobri primeri, kako ta problem rešujejo. Te primere najdemo samo v državah, ki so družinske in druge neformalne oskrbovalce sprejele kot enakovredne partnerje v svoj zakon o dolgotrajni oskrbi. V teh primerih odločilni strokovnjaki v lokalnem zdravstvu in sociali ustvarjalno in zavzeto delajo za integrirano oskrbo in tesno sodelujejo z družinskimi oskrbovalci. V vseh teh primernih dobrih praks je lokalna politika postavila razvojno prioriteto starosti prijazne skupnosti, v njej pa je oskrbovanje prednostno.

Na Inštitutu Antona Trstenjaka imamo četrto stoletja dobrih izkušenj z usposabljanjem družinskih in drugih neformalnih

Pomembno je upoštevati dejstvo, da vloga neformalnega oskrbovalca bližnjih prej ali slej čaka vsakogar. **Foto: Pixabay, (fotografija je simbolična)**

oskrbovalcev. Ko v kraju končamo usposabljanje, se organizira skupina svojcev na principu samopomoči. Za te skupine smo pravkar izdali priročnik Oskrbujem in se povezujem z vsebinami in metodami, ki so se v teh desetletjih pokazale kot najbolj potrebne zanje. Pod okriljem inštituta deluje tudi Slovensko združenje neformalnih oskrbovalcev. Vključitev vanj je brezplačna in brez obveznosti; informacije: oskrbovalec@iat.si ali tel. 064 299 599.

V občini Žiri že vrsto let prizadevno podpiramo neformalne oskrbovalce v okviru programa Starosti prijazne občine Žiri. V ta namen smo organizirali več usposabljanj in tečajev za družinske oskrbovalce, kjer so občani, ki doma skrbijo za svoje bližnje, pridobili dragoceno znanje in veščine, ki jim olajšajo oskrbo v domačem okolju. Po enem izmed teh usposabljanj se je oblikovala skupina svojcev, ki se še danes mesečno srečuje, si medsebojno nudi oporo in pridobiva nova znanja. Skupaj smo obiskali Hišo generacij v Gorenji vasi, kjer nudijo dnevno varstvo in začasne namestitve za starejše, ki potrebujejo oskrbo. Poleg tega smo skozi leto organizirali različna izobraževanja o temah, kot so delovna terapija na domu, preprečevanje preležanin in patronažno varstvo. Dvakrat letno izhaja tudi brezplačni novičnik Domača oskrba, ki vključuje koristne informacije za podporo domači oskrbi. Nanj se lahko naročite po e-pošti na naslovu leja.zakelj@iat.si ali telefonsko na številki 064 138 553, novičnik pa vam bomo poslali po pošti. Srečanja skupine in izobraževanja za podporo družinskim oskrbovalcem bodo potekala tudi v prihodnjem letu. Če bi se želeli pridružiti skupini ali imate vprašanja v zvezi z oskrbo, vas vabimo, da stopite v stik z nami. Letošnji evropski dan družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev z njegovim geslom Neformalni oskrbovalci so partnerji v oskrbi – za pravično ureditev položaja družinskih oskrbovalcev! je priložnost, da z veseljem, ponosom in hvaležnostjo osvežimo zavest o sebi in našem delu. Ogromna količina plemenitega dela, ki ga neformalni oskrbovalci opravljamo, tiho govori, da je ljubeča skrb za drugega najgloblja človeška sila. Sodelovanje pri delu in v težavah je osnovna vrednota – ta je razvila človeštvo, ta razvija tudi vsakega od nas. Ko človek solidarno pomaga drugemu, ki je v potrebi, z njim rešuje njegovo stisko, samega sebe pa razvija v čutečega in sposobnega človeka.

Naj bo človeški glas svetel in topel ...

Jesen življenja prinaša mnoge radosti. Leta pa so le številka. Lepo je, kadar se znamo tudi medgeneracijsko družiti in povezovati.

Starejše občane so razveselili z nageljni. Foto: Tanja Mlinar

BARBARA PERNEL

Zadnje oktobrsko nedeljo je bilo pod okriljem Krajevne organizacije Rdečega križa Žiri in Občine Žiri organizirano srečanje starejših občanov občine Žiri, ki so dopolnili 80 let in več. Prireditev je obogatil kulturni program, ki so ga pripravili učenci Osnovne šole Žiri pod mentorstvom Petre Novak. Nastopili so z izbranimi pesmimi slovenskih avtorjev in glasbenimi vložki na harmoniki in kitari. Mladi so razveselili starejše občane in so bili deležni toplega sprejema.

V nadaljevanju je Marija Kokalj, predsednica Krajevne organizacije Rdečega križa Žiri, poudarila, da se v organizaciji zavedajo poslanstva humanitarne organizacije in delajo po svojih močeh na različnih področjih, eno izmed teh je tudi dolgotrajna organizacija dogodka – srečanja starejših občanov. Pozdrav je namenila tudi žirovskim starostnikom, ki bivajo v domu SeneCura in so se udeležili srečanja. Župan Franci Kranjc, govornik v nadaljevanju, je spomnil, da si vsi prizadevamo, da bi Žirovci lažje in bolje živeli. Opozoril je na ne-

katere uspešno zaključene projekte, npr. sanacijo po poplavih, asfaltirali so veliko cest, uredili Dražgoško ulico, končali pločnike na cesti Pod griči ... in vidijo že v prihodnost: obnovo nekaterih ulic in pločnikov v Žireh, ureditev centra Žirov, obnovo struge reke Račeve, nadgradnjo Pustotnika, kjer se gradi kolesarski poligon, skrb se za starejše, deluje tudi Prostofer ... V zaključku je zaželel vsem še veliko zdravja. Občane so pozdravili še Magda Blaznik, predsednica Območnega združenja RKS Škofja Loka, Milan Sovinc, predsednik Društva upokojencev Žiri, ter predstavnica Društva invalidov Žiri Olga Mlinar. V zaključku je Marija Gantar predstavila še svojo pesem o osteoporozi in težavah, povezanih z njo. Po uradnem delu je v sproščenem vzdušju potekala pogostitev in udeleženci so uživali v družabnem dogodku, ki je prinesel veselje in povezanost med starejšimi prebivalci Žirov. Udeležencem srečanja so večkrat zaigrali tudi Vaški godci s Sovodnja. Srečanja se je udeležilo okrog 120 starejših občanek in občanov. Ob odhodu so vsi udeleženci prejeli nagelj in izrazili željo, da naslednje leto spet pridejo.

Iztrgana pozabi

Septembra je bila v Galeriji DPD Svoboda razstava o bratih Francu in Ivanu Jagru. Njuna mama Katarina Primožič se je pred 180 leti rodila v Novi vasi.

ANA PRAZNIK

Mnogi Žirovci še niso slišali za brata Jager. Veliko bolj znana sta v ZDA. Duhovnik Franc Jager, ki se je rodil leta 1869, je že pri osemnajstih letih odšel v Ameriko. Po mašniškem posvečenju je ustanavljal nove misijonske postaje in gradil cerkve. Ukvarjal se je tudi s čebelarstvom in leta 1913 postal prvi profesor čebelarstva na univerzi v Minneapolisu. Ob koncu prve svetovne vojne ga je Rdeči križ poslal na Solunsko bojišče. Tam je ocenil, kakšno pomoč potrebujejo ljudje, ter jim potem

Razstava o premalo znanih rojakih je pritegnila številne Žirovce. Foto: Foto Viktor

pripeljal živila, obleko, semena, orodje in delovne stroje.

Dve leti mlajši brat Ivan je bil arhitekt. Takoj po študiju je opremil notranjost Narodne kavarne v Ljubljani. Pohišstvo zanjo sta izdelala stric in bratranec iz Žirov. Tudi njega je pot preko Pekinga in Japonske pripeljala v Ameriko, kjer se je pridružil bratu v Minneapolisu. Prvi na

svetu je izdelal zemljevid mesta iz ptičje perspektive. Med ohranjenimi pismi sorodnikom in prijateljem so tudi pisma, ki jih je poslal Jožetu Plečniku. Razstavo o bratih Jager je pripravila Nataša Oblak Japelj v sodelovanju z Muzejskim društvom Vrhnika, v Žireh pa sta pri njeni postavitvi sodelovala Kulturno društvo Anton Jobst in Občina Žiri.

Dolga pot do Indije

Popotnik in arhitekt Tadej Bolta je v začetku oktobra v Galeriji DPD Svoboda predstavil svoje sedemmesečno popotovanje do Indije.

ANA PRAZNIK

Ljudje radi potujemo. Daljne dežele in drugačne kulture nas skrivnostno privlačijo. To je pokazala tudi številna udeležba na potopisnem predavanju, ki ga je organiziralo Kulturno društvo Anton Jobst.

Tadej Bolta se je odpravil proti Indiji konec julija leta 2017 in zaključil svojo odisejano sedem mesecev pozneje v Mumbaju. Prekaljeni popotnik, ki je že večkrat prekrizal Evropo, Azijo in Afriko, je vrhunske fotografije narave, mest in ljudi obogatil z osebnimi zgodbami. Do Indije je izbral manj običajno pot preko Belorusije, Rusije, Mongolije, Kitajske in Nepala. V Mongoliji je nekaj časa preživel pri gostoljubnih Kazahih in med plemenom Tsaatan, ki goji severne jelene. Tudi drugod je, če je bilo le dovoljeno, zavil z ustaljenih turističnih poti. Posamezno deželo in njene prebivalce je najbolje spoznal takrat, ko je nekaj časa živel med njimi. To je seveda pomenilo, da je tudi jedel z njimi hrano, ki je ni bil navajen. Poleg Pekinga, Katmanduja in New Delhija je obiskal tudi bazni

Tadej Bolta nam je približal daljne dežele.

Foto: arhiv KUD Anton Jobst

tabor za vzpon na Mount Everest, bival v budističnem samostanu, opazoval zažig pokojnika ob reki Ganges, se med trekingom okrog Anapurne povzpel do nadmorske višine 5413 metrov, občudoval mogočne osemtisočake in poiskal spominsko ploščo Tomaža Humarja ob vznožju Langtang Lirunga.

Poletje po taborniško

Julijska vročina, zvok kitare, plavanje v reki, plezanje na drevesa in večeri ob ognju – tako bi lahko v nekaj besednih zvezah povzeli naše poletno taborjenje. Naš tabor je ob reki Idrijci letos stal že tridesetič.

MATILDA MOHORČIČ

Vodniki smo tabor začeli načrtovati že v zgodnji pomladi, začetek julija pa se nas je na najbolj pričakovan teden v letu odpravilo okrog 90 tabornikov. Gozdozniki in gozdoznice (GG-ji), torej taborniki od 6. do 9. razreda, so pred »Idrco« opravili še pohodni tabor. Letos jih je pot zanesla z vlakom iz Škofje Loke do Globokoga, od koder so peš nadaljevali do Bleda. Tam so se vkrcali na vlak do Mosta na Soči, potem pa jih je od tabora ločilo le še nekaj ur hoje, v taboru pa so jih pričakali medvedki in čebelice (MČ-ji), taborniki nižjih razredov osnovne šole.

V času taborjenja smo izvajali že poznane in dodelane delavnice, kot so gozdna šola, lov na lisico, strateška igra in postavljanje bivaka, med novimi oziroma manj pogosto izvajanimi pa so se letos pojavile tudi ustvarjalne delavnice, lunapark, delavnice na temo higiene in checkpoint. Ne smem pozabiti na čas na plaži in kopanje v Idrijci – nujno vsak dan po počitku! Večeri so bili preživeti ob večernem ognju, taborniških pesmih ter raznih skečih in igrah. Prav tako smo se naučili pripraviti večerjo; medvedki in čebelice so si ob ognju spekli hrenovke, gozdozniki in gozdoznice pa vsak svojo pico, drugače pa sta za odlično hrano letos skrbela kuharja iz Rodu zelenega Jošta Kranj.

S koncem tradicionalne »Idrce« pa se taborniško poletje še zdaleč ni zaključilo. Sodelovali smo z Aktivnimi počitnicami, se udeležili tabora v organizaciji Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka, pet naših popotnikov in popotnic (PP-jev) – oziroma štiri

Konec avgusta smo v Žireh na našem Otočku teden dni gostili tabornike iz Francije. Iz mesta Beauvais nas je sredi avgusta obiskalo 13 tabornikov, starih od 14 do 23 let. Pripravili smo jim nekaj delavnic na temo preživetja v naravi, si izmenjali taborniška znanja in navade ter jih peljali na kopanje na kopališče Pustotnik.

popotnice in en popotnik – pa se je udeležilo mednarodnega tabora Roverway, ki ga je tokrat gostila Norveška. Na pot so se odpravili kar s kombijem, na poti do tabora pa so si ogledali Bremen v Nemčiji, Odense in København na Danskem, Vessigebro, Göteborg in Oslo na Švedskem, sedmi dan pa so prispeli na Norveško v mesto Lillehammer. Do glavnega tabora, kjer so preživeli teden dni, so prispeli na enajsti dan. V istem času smo se štirje raziskovalci in raziskovalke odpravili na izlet v drugo smer. Obiskali smo Sarajevo, potem pa prečkali mejo v Črno goro. Peljali smo se po kanjonu reke Pive ob 45 kilometrov dolgem zajezenem jezeru. Prespali smo v narodnem parku Durmitor, potem pa smo nekaj dni preživeli na obali v mestu Bar. Vrnili smo se po hrvaški obali ter si spotoma ogledali Dubrovnik in Zadar. Konec avgusta smo v Žireh na našem Otočku teden dni gostili tabornike iz Francije. Iz mesta Beauvais nas je sredi avgusta

Tabor ob reki Idrijci smo letos postavili že tridesetič. Foto: Lena Bogataj

obiskalo 13 tabornikov, starih od 14 do 23 let, tako da so imeli družbo naši GG-ji, kot tudi PP-ji in RR-ji. Pripravili smo jim nekaj delavnic na temo preživetja v naravi, si izmenjali taborniška znanja in navade ter jih peljali na kopanje na kopališče Pustotnik. Ogledali in spoznali so Žiri skozi igro checkpoint, v nedeljo pa smo jih pospremili k maši, ki je bila tokrat izvedena dvojezično. Žiri so zapustili z lepimi vtisi in pa vabilom, da jih naslednje leto obiščemo mi.

Za zaključek taborniškega poletja pa je prav tako na taborniškem Otočku za žirovsko obvoznico tradicionalno potekala Golažirjada – tekmovanje v kuhanju golaža – po kateri je sledil koncert skupin Kele 'n' Fangl ter Jar of Flies na odru našega kozolčka. Letošnje poletje ni bilo dolgčas niti enemu žirovskemu taborniku, za to pa gre zahvala vsem mladim prostovoljcem, ki nesebično vlagajo čas, znanje in potrpljenje v ustvarjanje ključnih spominov žirovske mladine.

Her nec, d. o. o.
Spodnje Pirniče 52c
1211 Ljubljana Šmartno
T: 01 362 10 11

Her nec

VLEČNE KLJUKE

Kvalitetna in
hitra montaža

BRINK

www.hernec.si
info@hernec.si

Utrjevali že zdavnej stkane vezi

Generacija 1961, ki je v osnovno šolo vstopila leta 1968, končala pa jo je leta 1976, je ena izmed številnejših. V treh prvih razredih sem na fotografijah našela 87, na valeti pa 85 učencev.

Generacija 1961 na izletu v neznano ob reki Krki v Novem mestu Foto: Venčeslav Kobal

JOŽICA KACIN

Največ, več kot sto, nas je bilo v 5. razredu, ko so se nam pridružili še učenci iz Podružnične šole Vrh Sv. Treh Kraljev in iz Vrsnika, Ledin in okolice. Že kot učenci smo bili zelo povezani in smo držali skupaj. Tudi takrat, ko smo stali na hodniku pred ravnateljem Slobodanom Poljanškom in zaradi kraje testov za preverjanje znanja trepetali, ali bomo lahko šli na končni izlet.

Prijatelji smo ostali tudi kasneje. Če ne drugače, smo se srečevali na okroglih in »polokroglih« obletnicah. Leta 2011,

ko smo bili stari 50 let, smo izdali knjigo spominov in utrinkov z naših življenjskih poti Odsev generacije. Takrat smo poleg sošolk in sošolcev na srečanje povabili vse, rojene leta 1961, za katere smo vedeli, da živijo v naši občini. Leta 2021 nam je korona preprečila druženje za naših 60 let in 45 let od konca osnovne šole. Leta pa tečejo, izgubili smo že 12 sošolk in sošolcev, zato smo sklenili, da je čas za ponovno srečanje. Dne 15. oktobra smo šli na izlet v neznano. Pot nas je vodila skozi Škofjo Loko, kjer se nam je pridružil vodič. Na avtobusu smo izvedeli, da je tudi on letnik 1961. V Ljubljani je vstopila še ena sošolka. Sledila je vožnja do Novega mes-

ta, po kavici pa ogled njegovih znamenitosti. Pri reki Krki nas je že čakal Rudolfov splav, na njem pa cviček in pogača. Vožnja je popestril kulturni program z glasbenimi vložki pesmi Lojzeta Slaka. Sledil je sprejem med Rudolfove splavarje. Ta čast je pripadla sošolcu Dejanu, ki je prav tega dne praznoval rojstni dan. Sledila sta še ogled Otočca ter pozno kosilo v Šentvidu pri Stični, nato pa smo se polni vtisov vrnili v Žiri, trdno odločeni, da se, če ne prej, dobimo čez dve leti, ko bosta spet dve obletnici. Celo vreme se je pridružilo našemu veselemu razpoloženju – po dolgotrajnem dežju prej in potem je tisti tokrek sijalo toplo jesensko sonce.

POGREBNIK d.o.o.

z vami že 30 let

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

24-URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE
OBČINE ŽIRI

www.pogrebnik.si

cvetličarna
DALIJA

pri pokopališču v Žabnici

070 443 902

✉ cvetlicarna@pogrebnik.si

📱 Cvetličarna Dalija

IZKOPI IN
UREJANJE OKOLICE

031 223 091

· TLAKOVANJE
· UREJANJE VRTOV
· IZKOPI Z MINI BAGROM

Voda, likovna delavnica in razstava

V septembru je bilo odprtje priložnostne razstave del, ki so nastala na likovnem srečanju pod vodstvom oblikovalca Roberta Primica na temo vode oziroma Lintverne dediščine.

BARBARA PETERNEL

V podzemlju pod Žirkom že tisočletja prebiva zmaj Lintvern. Vsak večer in vsako jutro ga slišimo, kako pije vodo iz podzemnega jezera in čaka, kdaj mu bo uspelo uiti na svetlo. Takrat bo z vodo zalil kotlino in požrl najlepšo deklico, da se bo tako maščeval za vsa leta, ko je bil po pravici priklenjen v črni podzemeljski svet.

Ustvarjalci, tako likovniki kot fotografi, so bili zelo motivirani, saj so s svojim raziskovanjem poiskali vodne motive, ki jih je bilo moč občudovati.

Uvodne besede na razstavi v Mali galeriji Muzeja Žiri je podala Maja Justin Jerman, glasbeno spremljavo s kitaro na temo vode je improviziral Mark Žakelj, spregovoril je tudi Janez Jocif kot predstavnik JSKD, Območne izpostave Škofja Loka. V nadaljevanju je bila priložnost za ogled del, ki so nastala na likovni delavnici. Ustvarjalci, tako likovniki kot fotogra-

Na fotografiji od leve proti desni: Franc Rant, Ema Nunar, Janko Jesenko in Polona Mlakar Foto: Tanja Mlinar

fi, so bili zelo motivirani, saj so s svojim raziskovanjem poiskali vodne motive, ki jih je bilo moč občudovati. Izkazali so se s svojim ustvarjanjem in izostrenim opazovanjem, kar je bilo videti na razstavi. Na srečanju so sodelovali Ema Nunar,

Franc Rant, Janez Pelko, Janko Jesenko, Lili Pelko Pavlič in Polona Mlakar, videno pa je dokaz, da narava navdihuje z najčudovitejšimi oblikami, ustvarjalci pa jih skušajo ovekovečiti. S prijetnim klepetom tudi o vodi so zaključili četrtkov večer.

Pohod okoli Žirov

Tretjo nedeljo v oktobru je Planinsko društvo Žiri pripravilo 42. tradicionalni pohod okoli Žirov.

IRENA SEDEJ

Smer letošnjega pohoda je bila Žiri–Goropeke–Opale–Smrečje–Lavrovec–Goli vrh–Nova vas (Nordijski center). Ob 8. uri se je iz središča Žirov v smeri Goropek podalo 52 pohodnikov in dve uri kasneje še šest kolesarjev. Megleno jutro so kmalu zamenjali sončni žarki in naredil se je prekrasen dan. Udeleženci smo uživali v hoji, razgledovanju, klepetu in druženju. Skoraj nismo opazili, da je bilo za nami malodane dvajset kilometrov poti. In klancev za več kot osemsto metrov. In da, po vsem tam veselju tudi želodčki niso ostali prazni. Se vidimo ponovno prihodnje leto!

Letošnjega pohoda se je udeležilo 52 pohodnikov, pridružil se jim je še šest kolesarjev. Foto: Zvone Kopač

Eno leto vadbe

Vadba 1000 gibov že eno leto skrbi za dobro razgibanost Žirovcev, ki vadijo v treh skupinah na kar treh različnih krajih. Prvo leto so praznovali s skupno vadbo, športu in oranžni barvi pa ostajajo zapisani tudi v prihodnje.

JANA JENKO

Vadba 1000 gibov, ki poteka v okviru Društva Šola zdravja, je v Žireh zelo priljubljena, saj jo obiskuje približno 80 aktivnih članov, ki v treh skupinah vadijo na treh različnih lokacijah – vsak dan od ponedeljka do petka se ob 8. uri zberejo pod skakalnico v Novi vasi, kjer vadbo vodi Milan Zajc, vadbi ob 8. uri na igrišču na Jezerih in ob 9. uri pred Gasilskim domom v Račevi pa vodi Irena Reč-

Skupinsko praznovanje prvega leta vadbe 1000 gibov v Žireh Foto: Irena Rečnik

nik. Polurne vadbe potekajo v vsakem vremenu.

Vadbi se lahko kadar koli priključi vsak, ki se želi razgibati, prav tako se vsak sam odloči, kolikokrat na teden bo vadbo obiskoval, le pri vajah, pravita vodji Irena Rečnik in Milan Zajc, se vedno držijo začrtanega načrta: »Sklop 52 vaj 1000 gibov izvajamo vsak dan, in sicer vse vaje. Razgibajo se vsi sklepi, od prstov rok do prstov nog. Bistveno je, da jih izvajamo pravilno, saj le tako lahko dosežemo optimalen učinek, ki vpliva na izboljšanje našega zdravja.« Jutranja vadba 1000 gibov pa ni le priložnost za športna druženja, ampak tudi spodbuja povezanost, družabnost, vključenost, pripadnost ...

Eno leto vadbe 1000 gibov v Žireh so zamenjali s skupno vadbo vseh treh skupin, ki jo je na pokritem žirovskem balinišču vodila Zdenka Kavčič, predsednica Društva Šola zdravja, praznovanje pa so nadaljevali s skupnim kosilom in druženjem. Uspešno prvo leto je, pravijo, motivacija za naprej in zmaga vseh udeležencev, ki dokazujejo, da skupaj zmorejo. Oranžni barvi, ki daje energijo in zbranost, pa ostajajo aktivno zapisani tudi v prihodnje in si, kot pravita vodji, želijo: »Volje, da vztrajamo vsak dan, povečanje števila skupin v Žireh in posledično povečanje članov. Vključevati se v družabne dogodke, ki potekajo v našem kraju, sodelovati z vrtci, osnovno šolo in domom starostnikov. Skupaj zmoremo!«

IŠČETE ZAPOSILITEV?

Vas zanima dinamično in zanimivo delo?

MARMOR HOTAVLJE
since 1721

Smo Marmor Hotavlje, vodilno kamnoseško podjetje na svetu. Delujemo na najbolj luksuznih projektih po celem svetu, kjer uporabljamo svoje celovito znanje, izkušnje in tehnologijo. Uresničujemo zahtevne ideje, razvijamo kreativne rešitve in smo vedno korak pred ostalimi. Naša prednost je, da strankam ponujamo celostno storitev - od ideje do končnega izdelka in vgradnje.

STROJNI OPERATER-KA/ PROGRAMER-KA

Ključne naloge:

- Strojni razrez kamnitih elementov, ki so potrebni za nadaljnji postopek ročne obdelave
- Programiranje in vodenje strojev (NC, WJ)

➤ Delo poteka v dveh izmenah

PROIZVODNI DELAVEC/DELAVKA

Ključne naloge:

- Sestavljanje mozaikov
- Dodelava manjših unikatnih elementov iz kamna
- Fino lepljenje ter ročno dodelavo končnih izdelkov iz kamna

➤ Delovno mesto zahteva veliko natančnosti in ročnih spretnosti, zato je pisano na kožo tudi ženskam

➤ Delo poteka v eni izmeni

Za dodatne informacije nas lahko pokličete ali nam pišete.

Tel. št.: 04 507 00 45

E-mail: zaposlitev@m-h.si

Naslov: Marmor Hotavlje, d.o.o.,
Hotavlje 40, 4224 Gorenja vas

etiketa ETIKETA, TISKARNA, D. D.

V Etiketi verjamemo, da ima vsaka zgodba svojo moč. Z našimi tiskovinami vam pomagamo, da svojo zgodbo poveste na najlepši in najučinkovitejši način. Naša ponudba se širi! Poleg že dobro poznane sito in grafičnega programa, ki sta namenjena predvsem večjim nakladam etiket, smo razširili našo ponudbo komercialnih tiskovin. Od majic do plakatov, od vizitk do trakov – izbira je vaša! Nudimo vam širok nabor tiskovin, ki jih lahko naročite v poljubni količini, že od enega samega kosa naprej.

SITO-CLEAN

V Etiketi smo ponosni na našo najnovejšo inovacijo – Sito-clean transfer, razvit ob pomoči javne agencije SPIRIT Slovenija. Transfer je zdravju prijazen, reciklabilen in izjemno trajosten. Z inovacijo smo dosegli pomemben mejnik na področju sitotiska, saj združuje vrhunsko kakovost in učinkovitost z odgovornim odnosom do okolja. Veseli nas, da smo v tako kratkem času dosegli izjemne rezultate in uspešno zaključili izvajanje 7-mesečne implementacije pilotnega izvedbenega projekta – faze B (JR SKTKTP NOO 2022–2025). Operacijo financira Evropska unija – NextGenerationEU.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

DAN ODPRTIH VRAT ZA DRUŽINSKE ČLANE ZAPOSLENIH

18. oktobra smo organizirali dan odprtih vrat za družinske člane zaposlenih. Presenetilo nas je izredno veliko zanimanje. Obiskovalce smo popeljali skozi večino proizvodnih obratov, za najmlajše pa smo pripravili posebno brošuro z nalogami, ki so jo izpolnjevali med ogledom, na koncu pa so za nagrado prejeli našo majico. Ogled smo zaključili s prijetnim druženjem ob pogostitvi. Veselita nas izjemna podpora in radovednost naših najbližjih. Zaradi velikega zanimanja in pozitivnih odzivov bomo dogodek zagotovo še ponovili.

30
let tradicije

30
let tradicije

POGREBNE STORITVE

hipnos d.o.o.

051 / 620-699

Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www.hipnos.si
24-urna dežurna št.: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

LESKO
ALU FLAT

LESKO
okna - vrata Žiri

LESENA IN ALU/LES OKNA | VHODNA VRATA ZA HIŠE

LESKO Žiri d.o.o., Pot v Skale 10, 4226 Žiri
04 510 50 50 | www.lesko.si | info@lesko.si

NORE

ČRNI PETEK

CENE DO KONCA MESECA!

**GIGANTSKI TELEVIZOR
PHILIPS 85PML9019/12**
(Diagonala 216 cm,
MINI LED Quantum Dot
zaslon, AMBILIGHT)

**NAJNIŽJA CENA
V SLOVENIJI
2.399,90 EUR**

MENJAVA BATERIJ
v ročnih urah,
daljincih za avtomobile,
garažna vrata ...

SAMO 5 EUR (baterija + delo)

**Obnovljen računalnik
HP ELITEBOOK 850G6**
(15,6 inch zaslon, i5 /
16GB /256GB / WIN11PRO)
Redna cena ~~399,90 EUR~~

AKCIJSKA CENA 349,90 EUR

**Sesalnik ELECTROLUX
EB61C4DB** (Iz recikliranih
materialov, odlične krtače,
delovni radij 12 m)
Redna cena ~~219,90 EUR~~

**AKCIJSKA CENA
179,90 EUR**

**Pralni stroj
ELECTROLUX
EW6F1492E**
(9 kg, 1400 obratov,
20 minutni hitri program,
para, inverter motor,
5-LET GARANCIJE)

**NORA CENA
429,99 EUR**

**Sušilni stroj
ELECTROLUX
EW7H578S**
(8 kg, toplotna črpalka,
5-LET GARANCIJE!)

Redna cena: ~~699,00 EUR~~

**AKCIJSKA CENA
499,99 EUR**

VRHUNSKI HLADILNIKI LIEBHERR

**10 letna
garancija proizvajalca**

**LIEBHERR PRAZNUJE
75 LET IN PODARJA 10 LET
GARANCIJE ZA VSE
HLADILNIKE LIEBHERR,
KUPLJENE DO 10. DECEMBRA 2024!**

Ponudba velja do 30. novembra 2024 oziroma do prodaje zalog!

ZABAVNA ELEKTRONIKA – GOSPODINJSKI APARATI - RAČUNALNIŠTVO

Nudimo nakup na kredit do 84 obrokov, kredit uredimo v 5 minutah na prodajnem mestu, brez papirologije in obiska banke.

Obiščite spletno stran **GLUHICOM.SI**

Cene, objavljene na spletni strani, so običajno priporočene cene proizvajalcev. Pokličite **04 510 60 90** ali pošljite elektronsko pošto na **info@gluhicom.si**, da vam pripravimo ponudbo z najnižjimi cenami na trgu. ZA VSE IZDELKE IZ NAŠE PONUDBE JAMČIMO ENAKO ALI NIŽJO CENO OD KONKURENČNIH PONUDNIKOV, kot so Big-Bang, Mimovrste, M-tehnika, Merkur ali Emundia.

Internet: gluhicom.si
Telefon: 04 510 60 90
E-pošta: info@gluhicom.si
Odprto: 8–12 in 13–16, sobota zaprto

Posredniško
mesto

